

[Arne Melchior]

målene og få dem besvaret, og den procedure skal ikke være anderledes i forbindelse med sikkerheden vedrørende de faste forbindelser over Storebælt, end de er ved så mange andre ting, vi herinde beskæftiger os med.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er alle de oplysninger, vi har fået frem, som gør, at man ikke kan sige, at det efter ens bedste overbevisning ikke kan gå galt. Det er det, der siger, at det efter ens bedste overbevisning kan gå galt.

Det er det, der er kommet frem gennem alle de oplysninger. Der er ikke tale om, at jeg slår mig for brystet, fordi jeg har en særlig indsigt. Jeg har den indsigt, hr. Arne Melchior har, nemlig at det her kan gå galt. Og det er på det punkt, at ansvarligheden kommer ind. Jeg ved godt, at hr. Arne Melchior ikke bryder sig om, at man taler sådan til ham, men det bliver han altså nødt til at finde sig i.

Der er ikke tale om, at det viser sig at være forkert, det, vi har fået at vide. Vi har fået at vide, at det her kan gå galt, og derfor skal der gøres noget mere ved sagen. Det synes jeg at hr. Arne Melchior skulle holde sig for øje her. Der er tale om, at når hr. Arne Melchior stemmer, så siger han: Jeg ved godt, der er en høj risiko, jeg ved godt, at vi ikke har nogen garanti for, at overvågningen kan garantere noget som helst her; jeg ved det alt sammen, men jeg løber risikoen. Det er det, hr. Arne Melchior gør.

Og så vil jeg slutte med at sige, at det er vores pligt i Folketinget at gribe ind, når vi opdager, på baggrund af den viden, vi har, at her skal der muligvis gribes ind. Så kan hverken A/S Storebæltsforbindelsen eller nogen som helst anden instans her i samfundet fratage os det ansvar.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Som tidligere meddelt vil afstemningerne blive foretaget i mødet i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til skatteministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om konsekvenserne for det offentlige skatte- og afgifts-provenu som følge af de gennemførte og planlagte besparelser inden for told- og skatteområdet?«

Af Stavad (S), Henning Rasmussen (S), Jens Thoft (SF) og Jes Lunde (SF).

(Forespørgslen anmeldt 15/5 90. Fremme af forespørgslen vedtaget 16/5 90).

Begrundelse

Stavad (S):

Opløsningstendenserne på skatteområdet er både tydelige og foruroligende. På alle planer fremstår billedet af manglende planlægning, hovsaforandringer og kaotiske tilstande.

Der gennemføres ændringer under overskrifterne afbureaukratisering, forenkling og rationalisering for at opnå besparelser. Resultatet er desværre det stik modsatte. Ressourcespildet er tiltagende, provenutabet er omfattende, og millionerne ruller ud af kassen.

Mangeårige medarbejdere afskediges med få timers varsel. De levnes kun lige mulighed for at rydde skrivebordene for personlige papirer. Herefter betales rådighedsløn i 3 år og livsvarig pension. Staten påtager sig med andre ord store millionudgifter uden til gengæld at få nogen modydelse.

Skatteministeren kalder det en besparelse, fordi han vælter udgifterne over på finansministeren. Vi andre synes nok mere, det ligner Eberød Bank.

Arbejdsgiverkontrollen er flyttet fra kommunerne til staten. Et veluddannet kommunalt ansat personale, som der er brugt store summer på at uddanne til netop den opgave, flyttes ikke med. Tværtimod gennemføres der drastiske personalereduktioner hos staten, samtidig med at man overtager nye arbejdskrævende opgaver.

Senest har man taget fat på hovsaopbremsninger på edb-området. Det, der for få måneder siden var standardforklaring på, at man sagtens kunne klare opgaverne med færre medarbejdere, altså den nye teknologiske fremmarch og edb'ens velsignelser, holder nu heller ikke længere.

Nu er man holdt op med at argumentere for det, man gør. Nu er man helt og holdent på troens grund.

[Stavad]

En så kaotisk tilstand som den, vi oplever på skatteområdet, vil naturligvis medføre store provenutab. Derfor venter vi nu også spændt på skatteministerens svar på den forespørgsel, som er rejst i fællesskab af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti.

Vil skatteministeren være ærlig og erkende tingenes tilstand? Er det tilfældet, så ændrer det desværre ikke ved den skade, der allerede er sket. Derimod vil det være et signal om, at vi i fællesskab kan hanke op i tingene og modvirke nye skader. Det er vi fortsat parate til.

Fortsætter skatteministeren derimod med at benægte tingenes tilstand, så er det mere end alvorligt. Vi kan da forudse, at opløsningstendenserne på skatteområdet vil fortsætte.

Konsekvensen vil være, at vi mister milliardbeløb på mangelfuld ligning og kontrol, som igen vil øge lysten til at lave skatte- og afgiftsunddragelser. At forfaldet i de materielle skatteregler vil fortsætte med svigtende indtægter til følge. At den ærlige skatteydernes retssikkerhed yderligere tilsidesættes. At målsætningen om ligelig behandling på skatteområdet bliver afløst af tilfældigheder og øget retsikkerhed for borgerne. At svigtende indtægter og forståelig utilfredshed med skattebyrdens fordeling vil undergrave mulighederne for at opretholde velfærdssamfundet.

Jeg håber, at skatteministerens svar vil fjerne mistanken om, at hans forsøg på at ødelægge skattesystemet har det primære formål at nedbryde velfærdssamfundet ved at udhule indtægtssiden.

Besvarelse

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Den forespørgsel, vi behandler nu, hviler i bund og grund på en misforståelse. Den hviler på den misforståelse, at det offentlige nødvendigvis vil få et mindre skatte- og afgiftsprovenu, når der gennemføres rationaliseringer og besparelser i told- og skattevæsenet.

Sådan er det naturligvis ikke med de rationaliseringer og besparelser, der gennemføres i told- og skattevæsenet i øjeblikket. Tværtimod vil den afbureaukratisering af told- og skattevæsenet, som regeringen har iværksat, resultere i en langt mere moderne og effektiv told- og skatteforvaltning end den, vi hidtil har haft. Vi vil få en told- og skatteforvaltning, som fuldt ud vil leve op til 1990'ernes nye og ændrede krav,

og naturligvis også en told- og skatteforvaltning, som fuldt ud vil kunne sikre, at alle betaler den skat og de afgifter, de skal – hverken mere eller mindre.

Den nye og moderne told- og skatteforvaltning er som bekendt flagskibet i regeringens afbureaukratiseringsplan fra december 1988. Ideen er i al sin enkelhed at udnytte de fordele, der ligger i en mere integreret og forenklet struktur. Sammenlægningen af told- og skattevæsenet vil give store rationaliseringsfordele, ikke mindst fordi skattekontrollen nu kan slå sammen med kontrollen af moms, afgifter og arbejdsmarkedsbidrag. Den integrerede kontrol vil ikke blot være mere effektiv, men den vil også give store lettelser for erhvervsvirksomhederne, som nu i vid udstrækning slipper for skiftevis at få besøg fra henholdsvis toldvæsenet og skattevæsenet.

Samtidig får vi en told- og skatteforvaltning, der fuldt ud lever op til det krav om at se skatte- og afgiftspolitikken under ét, som EF's indre marked stiller. Den nye skattestruktur opfylder også princippet om, at skatteforvaltningen skal ligge nær ved borgerne. Ligningen forbliver i kommunerne, men bliver mere effektiv og mere ensartet i kommunerne imellem.

Desuden styrkes retssikkerheden, fordi klagevejene bliver kortere og mere overskuelige. Det folkelige element bevares som garanten for den sunde fornuft i et skattesystem, som desværre er blevet mere og mere uoverskueligt selv for eksperterne.

Sidst, men ikke mindst giver den nye struktur så store rationaliseringsfordele, at den lever op til sparemålet i regeringens afbureaukratiseringsplan på 5.000 færre ansatte over 4 år – et sparemål, der som bekendt skal nås dels ved selve strukturforenklingen, dels ved ren forenkling.

Netop sparemålet på 5.000 færre ansatte har givet anledning til megen tumult. Der har næsten ingen ende været på alle de ulykker, som de skattepolitiske sortseere kunne komme i tanke om ville blive resultatet af disse besparelser. Alle mulige midler har været i brug for at fremmane disse ulykker, lige fra læserbreve og højtrøstede protester til annoncekampagner og nu altså en forespørgselsdebat.

Lad mig derfor starte med at slå fast, at de rationaliseringer og besparelser, der nu gennemføres i told- og skattevæsenet, på ingen måde

[Skatteministeren]

vil gå ud over ligningen og kontrollen med betaling af skatter og afgifter; tværtimod vil de sikre en mere effektiv og en mere ensartet ligning og kontrol.

Kendsgerningen er jo, at den danske skatte- og afgiftsadministration lægger beslag på store ressourcer i vort samfund. Hen imod 15.000 personer er beskæftiget med at administrere vores skatte- og afgiftslovgivning. Alene den statslige skatte- og afgiftsforvaltning kostede i 1989 cirka 2,6 mia. kr. og beskæftigede mere end 7.000 fuldtidsansatte.

At den danske skatte- og afgiftsadministration også i international sammenhæng er forholdsvis dyr, fremgår klart af flere undersøgelser. Administrations- og Personaledepartementet foretog forud for regeringens fremlæggelse af afbureaukratiseringsplanen en beregning, som viste, at der i Danmark er ansat 28 personer i skatte- og afgiftsadministrationen for hver 10.000 indbyggere, altså 28 personer for hver 10.000 indbyggere. Til sammenligning var der i Holland kun ansat 22 og i Sverige 18 personer for hver 10.000 indbyggere til at administrere skatter og afgifter.

Også konsulentfirmaet McKinsey har sammenlignet den danske administration med nogle af de lande, som vi normalt sammenligner os med. McKinsey nåede frem til, at skatte- og afgiftsopkrævningen i 1988 kostede knap 800 kr. pr. indbygger i Danmark. De tilsvarende tal for Norge og Sverige var henholdsvis ca. 500 kr. og ca. 400 kr. Konklusionen i begge undersøgelser var altså, at skatte- og afgiftsadministrationen er forholdsvis dyr i Danmark.

Men det er jo ikke nok at se på, hvilke omkostninger den offentlige sektor har ved at administrere skatter og afgifter. Også den private sektor har væsentlige udgifter ved at administrere vores skatte- og afgiftslovgivning. F.eks. har Industrirådet beregnet, at der i den private sektor anvendes ressourcer til revisorbistand og udfyldelse af selvangivelser m.v., som svarer til ca. 26.000 fuldtidsansatte. Den årlige driftsudgift – alene for den private sektor – er beregnet til hen imod 6,5 mia. kr.

Det siger sig selv, at når samfundet anvender så væsentlige ressourcer til skatte- og afgiftsadministration, så er det en naturlig opgave for regeringen at søge at effektivisere og forenkle skattelovgivningen og det administrative system.

Regeringens målsætning er klar: Ressourceforbruget både i den offentlige og den private sektor skal bringes ned ved effektivisering og forenkling. Forenklingen tjener samtidig til at sikre, at reglerne anvendes ens over hele landet, og at den enkeltes retssikkerhed ikke sættes over styr.

I regeringens afbureaukratiseringsplan fra december 1988 blev det foreslået, at der på skatteområdet skulle etableres en statslig enhedsforvaltning for hele skatte- og afgiftsadministrationen. Desuden blev det foreslået, at ligningen skulle overføres fra kommunerne til de nye regionale enheder. Det sidste element var en forenkling af klagesystemet, så der kun var én klageinstans ud over Landsskatteretten, nemlig ligningskommissionerne.

Som et alternativ til denne foreslåede statsliggørelse af skatteadministrationen blev der i handlingsplanen peget på muligheden af at bevare visse ligningsopgaver i kommunerne. Det var dog en forudsætning for regeringen, at en alternativ løsning kunne give lige så store besparelser som den statslige enhedsmodel.

Regeringen indledte derfor forhandlinger med kommunerne for at få en aftale om rammerne for den fremtidige skatteadministration. Den 23. maj 1989 indgik vi en aftale, som oprettholder den todelte statslige/kommunale skatteadministration. Den samlede personalebesparelse ved kommuneaftalen er 5.000 fuldtidsansatte i perioden 1990 til 1993, fordelt med 1.000 fuldtidsansatte i staten og 2.000 fuldtidsansatte i kommunerne forlods og derudover 2.000 fuldtidsansatte i staten og kommunerne under ét ved regelforenkling. Det var altså en aftale, som levede op til afbureaukratiseringsplanens målsætninger om besparelser.

På nuværende tidspunkt er skatte- og afgiftsadministrationen omdannet til en enhedsorganisation på alle niveauer. Allerede den 1. marts sidste år blev Told- og Afgiftsdepartementet sammenlagt med Skattedepartementet, og 1. januar 1990 etablerede vi Told- og Skattestyrelsen ved en sammenlægning af Statsskattedirektoratet, Direktoratet for Toldvæsenet og Skatte- og Afgiftsstyrelsen. Den 1. maj 1990 trådte den nye regionale struktur i kraft med 31 told- og skatteregioner. Samtidig har staten overtaget arbejdsgiverkontrollen og inddrivelsen af A-skatter og selskabsskatter.

[Skatteministeren]

Organisationsstrukturen samt bemandingen af chefposterne i Told- og Skattestyrelsen er nu helt på plads. Den nye struktur på skatteområdet betyder en væsentlig decentralisering. Der arbejdes i øjeblikket på at foretage udlægning af sager til de nye regionale enheder. Den nye struktur medfører en mere hensigtsmæssig og mere rationel udnyttelse af ressourcerne.

Regeringen har i april indgået en aftale med Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti om gennemførelse af personalereduktioner på 20 pct. inden udgangen af 1993, således at afbureaukratiseringsplanens måltal nås. Denne aftale sikrer, at der kan skabes ro og sikkerhed om ansættelsessituationen for medarbejderne.

Resultatet af kommuneaftalen af 23. maj 1989 om den fremtidige struktur på skatteområdet er udmøntet i den nye skattestyrelseslov, som trådte i kraft 1. april i år. Ifølge den nye skattestyrelseslov er skatteankenævnene 1. klageinstans ved påklage af skatteansættelser af indkomst og formue, og Landsskatteretten er 2. og sidste administrative klageinstans. Amtsligningsrådene er nedlagt fra 1. april 1990, og skatterådene nedlægges definitivt 1. oktober i år.

Regelforenklingsarbejdet har foreløbig resulteret i vedtagelsen af den såkaldte forenklingsspakke 1 i slutningen af 1989. Regelforenklingspakken, som udgøres af fire forenklingslove, indeholder bestemmelser om enklere leveværdiregler, en forenkling af en række dispensationsregler, afskaffelse af hidtidig dobbeltadministration ved godkendelse af sociale fonde samt regler om ensrettede retningslinjer for eftergivelse og henstand.

Derudover er der i februar måned vedtaget et lovforslag, som afkorter klagevejen på skatteområdet, sådan at der opnås væsentlige administrative lettelser for de centrale dele af skatteadministrationen, og endelig er Toldankenævnet nedlagt i januar 1990.

Vi kan altså på nuværende tidspunkt konstatere, at afbureaukratiseringsprocessen er langt fremme inden for Skatteministeriets område, og regeringen lægger stor vægt på, at arbejdet med regelforenkling fortsættes og intensiveres i den kommende tid. Regelforenkling er netop en afgørende forudsætning for, at ressourceforbruget i skatte- og afgiftsadministrationen kan sænkes i de kommende år, uden at det går ud over vores nuværende høje standard med hensyn til lignings- og kontrolindsats.

Jeg vil gerne understrege, at det selvfølgelig er muligt både at sænke ressourceforbruget og forbedre lignings- og kontrolindsatsen. I de sidste 3 år har Skatteministeriets ressourceforbrug været faldende, samtidig med at kontrolresultaterne er blevet bedre. Jeg vil gerne nævne nogle tal, der kan understrege denne udvikling:

Ministeriet havde i 1987 et samlet personaleforbrug på 7.390 fuldtidsansatte. I 1988 var personaletallet 7.280, og i 1989 var personalet nedbragt til 7.060 fuldtidsansatte. Personaleforbruget er altså over 3 år faldet med ca. 330 fuldtidsansatte. Samtidig har der i forhold til 1987 været et reelt fald i ministeriets samlede driftsudgifter på 40 mio. kr. i 1988 og 130 mio. kr. i 1989. Men dette faldende ressourceforbrug har ikke resulteret i ringere kontrolresultater, tværtimod ligger det sådan, at både toldvæsenet og skattevæsenet har kunnet fremvise markant bedre kontrolresultater igennem de senere år, og tallene taler for sig selv.

Toldvæsenet har fra 1987 til 1989 opnået en stigning i efterbetalingerne på næsten 200 mio. kr., nemlig fra 453 mio. kr. i 1987 til 647 mio. kr. i 1989. En mere effektiv kontrolindsats har samtidig øget tilbagebetalingerne fra 59 mio. kr. i 1987 til 85 mio. kr. i 1989. Disse forbedrede resultater hænger bl.a. sammen med, at toldkammerne har fået stadig større selvstændighed, når de skulle tilrettelægge og gennemføre kontrolarbejdet, og at toldvæsenet har koncentreret sig om større områder i virksomhedskredsen, hvor risikoen for fejl er særlig stor.

Endvidere er der gennem de senere år gennemført en videreudvikling af toldvæsenets såkaldte virksomhedskontrolsystemer med det resultat, at man nu i langt højere grad end tidligere er i stand til at udpege de virksomheder, hvor kontrolbehovet er størst. Den såkaldte træfprocent ved toldvæsenets instruktions- og kontrolarbejde har derfor også været jævnt stigende fra 50 pct. i 1987 til 59 pct. i 1989.

Jeg vil gerne fremhæve, at toldvæsenet i samme periode har intensiveret informations- og vejledningsarbejdet, og denne indsats har ganske givet bidraget til at nedbringe antallet af fejl i moms- og afgiftsopkrævningen og har samtidig bidraget til at nedbringe den private sektors ressourceforbrug til denne opkrævning.

Ikke blot toldvæsenet, men også skattevæsenet kan fremvise en betydelig forbedring af re-

[Skatteministeren]

sultatet af kontrolarbejdet. Provenuet af kontrolindsatsen i amtsskatteinspektorerne og i Statsskattedirektoratet er steget fra 320 mio. kr. i 1987 til ca. 770 mio. kr. i 1989, altså en stigning på ca. 450 mio. kr. Provenustigningen er først og fremmest opnået på selskabsskatteområdet, der er steget fra 103 mio. kr. i 1987 til 407 mio. kr. i 1989. Denne stigning skyldes en mere målrettet indsats på flere områder, bl.a. er der gennemført en række kontrolaktioner af finansielle skattearrangementer og værdipapirer og lign. Også revisionen af større selskaber og koncerner, herunder de finansielle institutioner, er styrket. Endelig er der opnået et stigende provenu i en række skattepligtsager og sager om udlandstransaktioner.

Denne stigning i told- og skattevæsenets provenu er udtryk for en stigende effektivitet i kontrol- og ligningsarbejdet, som hænger sammen med en bevidst udvikling af metode og organisation. Stigningen understreger meget klart, at kontrolresultaterne ikke alene er et spørgsmål om, hvor mange mennesker der bruges på kontrollen, men i mindst lige så høj grad et spørgsmål om at bruge stadig bedre kontrolmetoder og kontrolværktøjer.

Udviklingen af kontrol- og ligningsarbejdet vil blive fortsat i de kommende år, så de gode resultater kan følges op.

Regeringen ønsker at effektivisere lignings- og kontrolindsatsen, og det er derfor nødvendigt at tilrettelægge arbejdet, så ressourcerne udnyttes bedst muligt. Regeringens afbureaukratiseringsplan og kommuneaftalen er instrumenter til at effektivisere ligningen og kontrollen. Afbureaukratiseringsplanen betyder besparelser på såvel personaleforbruget som edb-anvendelsen, og dette gælder både i staten og i kommunerne. Der har i den forbindelse været kørt en voldsom kampagne for at give indtryk af væsentlige forringelser som følge af disse besparelser.

Jeg må kraftigt afvise, at det skulle være tilfældet. Sammenlægningen af told- og skattevæsenet giver bedre kontrolredskaber. En integreret kontrol vil være mere effektiv, og desuden kan vi bedre udnytte told- og skattevæsenets samlede viden på kontrolområdet. Målet må være, at alle relevante forhold kontrolleres ved samme kontakt med virksomheden. Vi skal væk fra, at virksomhederne får besøg af snart den ene og snart den anden kontrolmyndighed.

Kommuneaftalen indebærer, dels at der sker en effektivisering af ligningsindsatsen, dels at ligningsindsatsen bliver mere ensartet kommunerne imellem. Der er mellem kommunerne og de statslige myndigheder aftalt en række procedurer, som skal sikre større ensartethed i ligningen. Fra centralt hold vil ligningsarbejdet blive fulgt af Ligningsrådet og af Told- og Skattestyrelsen.

Udviklingen på ligningsområdet har ført til, at en større og større del af lønmodtagere og pensionister kan ligned helt korrekt alene på grundlag af de forskellige edb-indberetninger. Dette gør det muligt at iværksætte en styrket indsats på erhvervsområdet. Jeg tænker her både på en styrket ligningsindsats og en styrket kontrolindsats. Styrkelsen vil især ligge på det kvalitative og det forebyggende område, og ressourcerne vil blive sat ind dér, hvor vi erfaringsmæssigt høster de bedste resultater. På den måde vil vi også opnå den største præventive effekt.

Frem for alt er det vigtigt at forebygge fejlbetalinger til det offentlige. Information, rådgivning og vejledning er derfor vigtige redskaber i lignings- og kontrolarbejdet. Effektiviteten i kontrolarbejdet kan ikke kun måles ved størrelsen af efterbetalingerne. Det er et endnu bedre resultat at undgå efterbetalingerne gennem en god rådgivning til virksomhederne, så fejl ikke opstår.

Med den nye struktur og den nye organisering af skatte- og afgiftsområdet har vi fået en moderne og effektiv administration, som står rustet til at omstille sig til nye opgaver på både ligningsområdet og kontrolområdet.

Samtidig bidrager den nye struktur til at sikre, at lignings- og kontrolarbejdet kommer til at foregå med respekt for borgernes retssikkerhed. Udgangspunktet for al ligning og kontrol må være, at eventuel tvivl skal komme skatteyderne til gode. Derfor er det told- og skattevæsenets opgave at få sagerne rigtigt oplyst, og myndighederne skal kunne bevise det, hvis de mener, det selvangivne ikke er korrekt. Ønsker skattevæsenet flere oplysninger end de selvangivne, må det selv skaffe dem, medmindre det er væsentlige lettere for skatteyderne at fremskaffe dem.

I det hele taget må kontrolarbejdet tilrettelægges sådan, at det giver færrest mulige gener for erhvervslivet og borgerne. Omfanget af de

[Skatteministeren]

oplysninger, som virksomheder og borgere skal afgive, må derfor også begrænses til det mindst mulige. Samtidig må det være klart, at hvis der foreligger oplysninger, der taler til skatteydernes fordel, skal skattemyndighederne af egen drift drage omsorg for, at ansættelsen bringes i overensstemmelse med disse oplysninger.

Disse fundamentale principper burde være så indlysende, at det end ikke var nødvendigt at slå dem fast, men at disse fundamentale principper ikke er så indlysende endda, viser den debat, som regeringens forslag til en ny skatteforvaltningslov har skabt.

Som tidligere nævnt viser erfaringerne fra de senere år, at told- og skattevæsenet har kunnet fremvise markant bedre kontrolresultater på trods af et faldende ressourceforbrug. Det er denne udvikling, som regeringen ønsker at videreføre og forstærke med afbureaukratiseringsplanen på told- og skatteområdet.

I stedet for bare bevidstløst at sætte flere ressourcer af til et område inden for den offentlige sektor, som allerede beslaglægger store ressourcer, vil regeringen modernisere og effektivisere told- og skattevæsenet, så vi også fremover får bedre kontrolresultater.

Derfor må jeg klart afvise forespørgernes påstand om, at skatte- og afgiftsprovenuet vil falde i de kommende år som følge af de rationaliseringer og besparelser, som regeringen har gennemført og vil gennemføre i told- og skattevæsenet. Virkningen af disse forslag vil tværtimod være, at ligningen og kontrollen bliver mere effektiv og mere ensartet over hele landet.

*Forhandling***Stavad (S):**

Vi havde med en vis spænding set frem til skatteministerens besvarelse af den stillede forespørgsel. Efter den megen diskussion og den megen dokumentation af, at der er omfattende problemer på skatteområdet, havde vi om ikke en forventning så et vist håb om, at skatteministeren mødte op i dag og i det mindste erkendte, at der var problemer.

Nu har vi lyttet til skatteministerens svar, og min konklusion af svaret er, at skatteministeren vistnok er den eneste, der ikke med det blotte øje kan se de problemer, der er inden for hans forvaltningsområde. Ingen kan i hvert fald fratage skatteministeren hans evne til at snakke uden om problemet.

Der var i besvarelsen ingen oplysninger, der forklarede, hvordan man foretager drastisk reduktion af personale, påtager sig store nye arbejdskrævende opgaver, gennemfører betydelige edb-nedskæringer og opbygger en helt ny organisation, uden at det går ud over ligningen, kontrollen og servicen over for virksomhederne og borgerne, og uden at det kommer til at koste et milliardbeløb i mistede indtægter.

Der var heller ingen forklaring på, hvorfor ministeren pålægger private store omkostninger til indberetninger, som derefter stort set ligger ubenyttet hen til ingen verdens nytte.

Hvorfor lever ministeren ikke op til aftalen fra skattereformen om, at faglige kontingenter og a-kasse-kontingenter automatisk skal indberettes, når vi ved, at der formentlig ligger et beløb på ikke under 1 mia. kr. som følge af, at mange trækker disse beløb fra uden overhovedet at være medlemmer af en fagforening eller en a-kasse? I hvert fald viser statistikkerne, at mange flere trækker faglige kontingenter og a-kasse-kontingent fra, end der er betalende medlemmer.

Konsekvensen af, at skatteministeren bruger sine knappe ressourcer til ideologisk-politiske udredninger og opbygning af et alternativ til Finansministeriet, blev heller ikke berørt i svaret. Konsekvensen er, at skattehuller bliver stående i årevis, uden at der gøres forsøg på at få problemerne gennemarbejdet og lovgivningen rettet. Endnu en gang er det den ærlige skatteyder, som bliver brandskattet og kommer til at betale for skatteministerens forsømmelighed.

Skal Danmark hente de fordele, som det indre marked og en international vækstsituation giver os, må vi vise omstillingsevne, også på skatteområdet. Det omfattende ressourcepild, manglende ledelse og skatteministerens lyst til at ride ideologiske kæpheste forhindrer nødvendige omstillinger.

Vi havde håbet, at skatteministerens besvarelse af den stillede forespørgsel havde indeholdt en erkendelse af, at situationen på hans område er helt uholdbar, og at der var blevet udtrykt vilje til sammen med et bredt flertal i Folketinget at få lagt nogle forsvarlige rammer for skatte- og afgiftsområdets fremtid.

Vi havde håbet, at skatteministeren havde erkendt, at man ikke på en og samme tid kan overtage nye, store arbejdskrævende opgaver, foretage omfattende strukturomlægninger med

[Stavad]

sammenlægninger og geografiske omflytninger, samtidig med at man gennemfører drastiske personalenedskæringer.

Vi havde håbet, at skatteministeren havde forholdt sig til virkeligheden i stedet for endnu en gang at benægte veldokumenterede kendsgerninger. Havde det været tilfældet, var Socialdemokratiet fortsat parat til at gå ind i en forhandling for hurtigst muligt at få rettet på en meget alvorlig situation. Den indstilling mødte vi op med til debatten, vel vidende at der under alle omstændigheder er sket meget alvorlige skader, som det vil tage lang tid at rette op på. Desværre må vi konstatere, at skatteministeren også i dag har fortsat sit felttog imod sit eget forvaltningsområde.

Der lægges fortsat op til massive personalenedskæringer, der ikke modsvares af færre arbejdsopgaver, tværtimod. Der skal fortsat gennemføres kortsigtede edb-besparelser, som vil forringe ligningsindsatsen, og der er ikke givet noget tilsagn om regelændringer, som kan forstærke indsatsen imod skatteundvigelse og skatte- og afgiftsunddragelser. Misrøgten af skatte- og afgiftsområdet vil altså fortsætte med uformindsket styrke.

Med den erkendelse bør det efter denne debat stå fuldstændig klart, hvilke partier der er parat til at tage et medansvar for situationen på skatteområdet. Hvem er parat til at bære ansvaret sammen med skatteministeren og regeringen?

Socialdemokratiet har naturligvis overvejet meget grundigt, hvordan vi måtte reagere, såfremt skatteministeren også i dag ville afvise en bred løsning på det administrative kaos, hans embedsførelse har medført.

Det at udtrykke mistillid til en minister er den yderste nødværgeforanstaltning, som Folketinget tager i anvendelse. Vi havde helst været fri for at bruge den mulighed. Skatteministeren har dog ikke givet os noget valg. Han har afvist gentagne tilbud fra Socialdemokratiet om forhandling. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er derfor nødsaget til at gøre det fuldstændig klart for enhver, at vi ikke er parat til nogen form for accept eller til stiltiende at se på den nedbrydning, der foregår inden for hele skatte- og afgiftsområdet under den nuværende skatteministers embedsførelse.

På den baggrund skal jeg på vegne af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at skatteministerens embedsførelse har medført, at der råder kaotiske tilstande på skatteområdet,

at borgernes krav om ligelig behandling og retssikkerhed tilsidesættes,

at usikkerhed og en uprofessionel personalepolitik systematisk ødelægger arbejdsklimaet og medfører ineffektivitet,

at indtægter udebliver som følge af manglende ligning og kontrol og som følge af bevidst undladelse af lov- og regelopfølgning, og

at der blokeres for reel regelforenklning og omstilling af skattesystemet,

udtaler Folketinget sin mistillid til skatteministerens embedsførelse.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 41).

Vi er fuldt opmærksom på, at mulighederne for at få den stillede dagsorden vedtaget er begrænsede. Vi ved også, at såfremt dagsordenen kom til fri afstemning uden forudgående bindinger for medlemmerne, ville den samle et flertal, der også ville omfatte medlemmer fra både Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Det at tilkendegive mistillid til en minister må kun benyttes i helt ekstraordinære situationer og må aldrig blive et instrument, der trues med i tide og i utide, men vi ville med rette kunne bebrejdes, hvis vi veg tilbage fra at udtale mistillid, når en ministers embedsførelse når en så kritisabel tilstand, at den bliver en trussel mod selve velfærdssamfundet, borgernes retssikkerhed og en beskyttelse af det meget store flertal af ærlige skatteydere.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Lykketoft (S):

Naturligvis beklager Socialdemokratiet, og ingen beklager det mere end jeg, at det i dag er nødvendigt at fremsætte det netop fremsatte forslag om mistillid til skatteministerens embedsførelse, men vi er, som hr. Stavad var inde

[Lykketoff]

på, i en meget ekstrem situation, fordi vi har at gøre med en minister, der benytter sin stilling som øverste chef for told- og skattevæsenet til at gennemtvinge beslutninger om organisations- og personaleændringer med en svigtende ansvarsfølelse både som arbejdsgiver og som den fremmest ansvarlige for at sikre, at de indtægter, Folketinget har besluttet der skal sikres, også kommer i de offentlige kasser.

Derfor er der kun én ting, jeg beklager mere, end at det har været nødvendigt at fremsætte dette forslag, og det er, at det antagelig ikke kan samle et flertal i Tinget. Det vil jeg tage som udtryk for to ting: for det første, at der er partier i Tinget, der ikke har gjort sig klart, hvor groteske forhold der hersker i Skatteministeriet. Man nægter simpelt hen at tro, at det kan være så galt, og det forstår jeg godt, for det er utroligt, men sandt.

Vi er selvfølgelig også godt klar over, at der er taktiske ulemper ved at fremsætte et mistillidsforslag, der ikke kan få flertal. En stor del af den borgerlige presse vil i morgen skrive, at vi var personlige i vores angreb på skatteministeren, fordi man netop ikke kan og vil forstå, hvor slemt det står til, og der vil være nogle, der vil udlægge det forhold, at dagsordenen nedstemmes, som udtryk for, at skatteministeren i stedet for helt ufortjent har indkasseret et tillidsvotum.

Men for mig handler denne debat ikke om taktik eller om morgendagens presseudlægninger. Den handler om, hvad der er moralsk acceptabelt, og hvad der ikke er det, og om, hvad der i historiens lys vil være den rigtige markering.

Som forgænger for den nuværende skatteminister og med den indsigt, det giver, kan jeg desværre ikke argumentere for noget som helst andet end dette dagsordensforslag. Eftertiden vil fælde en meget hård dom over den nuværende skatteministers embedsførelse, og vi ville af denne eftertid blive bedømt som uopmærksomme og lige glade, hvis vi havde forsømt lejligheden til at understrege vores afstandtagen så stærkt, som det overhovedet er muligt netop nu.

Jeg skal forsøge at sammenfatte kritikken i nogle få hovedpunkter:

Den fusion af skatte- og toldvæsenet, der er indledt, er naturligvis principielt rigtig, men der er ikke afsat midler, og der er ikke lavet no-

gen planlægning, og derfor truer den måde, det gennemføres på, med at skabe totalt kaos i kontrolsystemet, og det koster milliarder af kroner i tab på de uærlige skatteydere. Ingen privat virksomhed ville have grebet sagen an på den måde.

Der er ikke blevet afsat de midler, der var nødvendige for at sikre en reel fusion. Der er ikke blevet trukket på de gamle ledes erfaringer. Man kyler dem ud af systemet med få dages varsel og betaler alligevel rådighedsløn til dem af statskassen. Nu rykker en masse uerfarne chefer ind i kontorerne og skal gennemføre disse drastiske personalenedskæringer. Det bliver uundgåeligt til mange nedskæringer i blinde. Det vil med stor sikkerhed især ramme kontrolindsatsen, og der er tale om en nedbrydning, som det vil tage mange år – måske årtier – at genoprette, fordi der er ekspertise og erfaring, der går tabt for altid for skattevæsenet.

Vi oplevede endnu en gang i dag en skatteminister, der katastrofalt hårdnakket benægter, hvordan tingene faktisk forholder sig. Den fremstilling, vi fik af skatteministeren i dag, har efter min opfattelse intet med virkeligheden at gøre, og skattesystemets egne embedsmænd har fået mundkurv på. De, der har vovet at pippe, er blevet fyret som udelige. Som medlem af Ligningsrådet fornemmer man tydeligt, hvordan der hersker en stemning af massiv frygt i hele ministerens apparat. Det er først, når man i disse måneder møder gamle bekendte i skatteadministrationen, at man helt forstår, hvilke raffinerede undertrykkelsesmetoder der var i værk østpå indtil for ganske få måneder siden, og som fik folk til at holde mund. Ministeren har i virkeligheden reduceret Ligningsrådet til et ekspeditionsorgan for sine politiske fortolkninger af lovene.

Så må vi konstatere, hvordan ministeren lader sit apparat lave fortolkninger af gældende lov, som er i klar strid med indgåede politiske aftaler. Vi kan se, hvordan digerne mod skatte Spekulation systematisk nedbrydes af en praksis, hvor ministeren ikke anker principielle sager, men lader skævere i Landsskatteretten danne praksis i strid med ældre domstolsafgørelser. Det er milliarder af kroner, der forsvinder på denne måde.

Finansministeren står med en stor del af problemet. Når han i sin budgetoversigt netop nu må konstatere, at det især er indtægterne, der

[Lykketoff]

svigter, er det også et resultat af skatteministerens rensende embedsførelse. Kommunerne oplever det samme problem med et svigtende indtægtsgrundlag, og det forstærker de problemer, de i forvejen har med den stramme økonomi.

På det allerseneneste har vi set, hvordan ministeren imod vort udtrykkelige råd søger om utilstrækkelige midler. Det betyder, at automatiske kontrolmekanismer ødelægges, og det betyder bl.a., at de indberetningssystemer, der udtrykkelig blev aftalt med Socialdemokratiet i 1985, og som kunne bidrage til en mere effektiv ligning, sådan som hr. Stavad nævnte det, enten nedbrydes eller overhovedet ikke sættes i værk. Det er reelle aftalebrud, og det er desværre ikke de eneste.

Samlet er det indtrykket, at skatteministeren systematisk hetzer mod sit eget ministeriums embedsapparat, samtidig med at han fratager apparatet afgørende muligheder for at fungere. Jeg er kommet til den opfattelse, at det skyldes en beklagelig blanding af ond vilje og mangelfuld indsigt. Ond vilje, fordi ministeren ikke kan nære sig for at leve med på de mest primitive forestillinger om embedsapparatet, som de trives ude blandt folk, og som de næres af Fremskridtspartiets agitation. Mangelfuld indsigt, fordi ministeren ikke bruger tid til at sætte sig ind i materielle lovproblemer og reelle problemer med forsvarligt at administrere lovene. Han interesserer sig meget mere for sit eget populistiske politiske spil.

Derfor er der, som hr. Stavad var inde på, kun én enhed i Skatteministeriet, der for alvor har skatteministerens bevågenhed, og det er det skattepolitiske sekretariat. Det har fået lov til at svulme, mens alle andre enheder skæres drastisk ned. Her har vi et projekt, der interesserer skatteministeren. Her tvinges ellers indsigtfulde medarbejdere til at gøre vold på virkeligheden i polemiske indlæg både mod oppositionen og mod den mere nøgterne linje, der tegnes i Finansministeriet. Skatteyderne finansierer et propagandakontor for skatteministerens skattepolitiske teorier og ideer, mens alt andet falder sammen i apparatet omkring skatteministeren og snydere og plattenslagere gnider sig i hænderne af samme grund. Jeg synes, det er grotesk. Jeg synes, at det burde stoppes, og at det burde stoppes i dag.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Jeg skal på Det Konservative Folkepartis vegne med det samme afvise den dagsorden, som hr. Stavad for et øjeblik siden stillede på S' og SF's vegne. Vi er af den helt klare opfattelse, at der overhovedet ikke er basis for at stille nogen form for mistillidsdagsorden til skatteministeren.

Jeg må helt afvise hr. Stavads insinuationer om, at der i en fri afstemning – hvad det så ellers er – ville være medlemmer af Det Konservative Folkeparti, der stemte for en sådan dagsorden. Jeg kan garantere hr. Stavad for, at i en sådan sag vil den konservative folketingsgruppe stå 100 pct. bag afvisning af en sådan dagsorden.

Jeg skal beklage, at Socialdemokratiets rolle endnu en gang over for offentligheden bliver udstillet som et parti, der fortsat er mere interesseret i at beskæftige sig med administrative forhold og personlige angreb på en minister end konstruktivt og sagligt at gå ind i seriøse og fremadrettede drøftelser om løsningen af de strukturelle problemer, vi har på skatteområdet – og her tænker jeg især på at stå sammen om at få vort skattetryk og marginals-kattetryk nedsat.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Jeg synes, at vi har hørt megen usaglig snak her fra talerstolen i dag, især fra den socialdemokratiske ordfører, hr. Stavad, som taler om kendsgerninger og mangel på kendsgerninger fra skatteministeren. Jeg synes, at den redegørelse, som vi har fået fra skatteministeren i dag her fra talerstolen, var fyldt med kendsgerninger, den var fyldt med tal om, hvordan udviklingen har været med hensyn til kontrol, og hvilke indtægter kontrollen har givet, også i relation til, at ressourcerne er blevet reduceret i de senere år.

Vi fik ikke nogen kendsgerninger fra hr. Stavad, vi fik nogle grove insinuationer, men det var også det hele, og dem kan vi jo ikke bruge til noget som helst. Vi kan ikke på nogen måde stemme for dagsordenen. Vi vil stemme imod den dagsorden, som Socialdemokratiet har stillet.

Men kendsgerninger har vi ikke fået fra Socialdemokratiet, ikke andet end ord, ord, ord.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Måtte jeg sige til hr. Aagaard, at hvis ikke man kan rette kritik – også meget stærk kritik – imod en ministers embedsførelse, uden at man bliver beskyldt for at være personlig, så bliver det jo meget svært at udfylde den rolle, Folketinget har som kontrollerende myndighed i forhold til ministre. Det er jo nu engang meget svært at adskille den embedsførelse, som en minister foretager sig, fra ministeren, og derfor synes jeg nok, at hr. Aagaard stillede umulige krav til oppositionen.

Når hr. Aagaard mener, at vi har alt for stor administrativ interesse, så kan det forbavse mig, at Det Konservative Folkeparti og Det Konservative Folkepartis skattepolitiske ordfører ikke interesserer sig lidt mere for, hvad det er for et produkt, skatteministerens embedsførelse leverer. Det må være en meget stor forpligtelse for Folketinget at sørge for at leve op til vores rolle som kontrollerende myndighed i forhold til en minister, når en minister skejer så alvorligt ud, som tilfældet er her.

Må jeg dernæst sige til hr. Skrumsager Skau, at de kendsgerninger, som hr. Skrumsager Skau mente at skatteministeren havde givet os, indeholdt en række påstande. Når skatteministeren eksempelvis siger, at snart løber den ene og snart den anden ude i virksomhederne, så må jeg sige til hr. Skrumsager Skau, at for toldvæsenets vedkommende mener jeg, at man efterhånden er oppe på gennemsnitlig et besøg i virksomhederne hvert 15.-16. år, og derfor kan man sige, at hvis en person fra skattevæsenet og én fra toldvæsenet skulle have været heldige at løbe på hinanden, så må det have været et meget stort sammentræf. Jeg er aldrig stødt på en revisor, der har rejst den kritik, så den er ganske klart opfundet til lejligheden.

Endelig må jeg sige, at når skatteministeren forsvarer det system, vi har, så er det jo underligt, at han gør alt for at nedbryde det.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg vil spørge, om Det Konservative Folkepartis skattepolitiske ordfører, som jo er erhvervsdrivende, ikke er alvorligt bekymret over den konkurrenceforvriddning, som den ringe skattekontrol medfører. Det er da kreperligt, at

en af konkurrenceparametrene skal være skattesnyd – og risikoen for, at en erhvervsdrivende bliver knaldet for skattesnyd, er altså mindre end chancen for at vinde i lykkeotteriet.

Jeg vil også godt tage området omkring edb-besparelser. Er det ikke for dumt, at man sparer nogle få millioner kroner i stedet for at gennemføre kontrol på a-kasse-området med fradraget for fagligt kontingent og a-kasse, når enhver, der sammenligner statistikkerne, kan se, at der ligger en god milliard, som er lige til at samle op? Er det ikke for åndssvagt, at man stiller krav om, at pengeinstitutter, forsikringsselskaber og pensionskasser skal indberette pantebrevsrenter, når man så ikke bruger de nødvendige få millioner kroner til at sikre, at disse tal kan komme videre til selvangivelsen? Er det ikke for tåbeligt, at man gennemfører en særregel – som i øvrigt skabte et nyt hul i statskassen – på obligationsområdet, således at renter, der bliver betalt for obligationer, der anskaffes, kan fratrækkes allerede i anskaffelsesåret, også selv om terminen først forfalder første gang i det nye år? Man skabte altså et hul i statskassen med det formål at sikre, at der kunne ske en edb-mæssig indberetning af obligationsrenteindtægterne, og obligationsrenterne bliver indberettet fra pengeinstitutterne til skattevæsenet, men det system, som skal videresende obligationsrenterne til den enkelte skatteydere selvangivelse, udvikles ikke.

Man laver på den ene side et hul i skattelovgivningen – og begrundelsen, som måske kunne være meget fornuftig, var, at der skulle være et gult felt – og på den anden side så udvikler man ikke systemet. Er det ikke for åndssvagt, når man på den måde sminker tingene?

Aagaard (KF):

Jeg skal forsøge her i mit indlæg at give hr. Jens Thoft svar på det stillede spørgsmål. Men må jeg sige, at vi i Det Konservative Folkeparti er tilfreds med ministerens svar på forespørgslen og ikke mindst den afvisning, der ligger deri, af, at der vil ske et fald i skatte- og afgiftsprovenuet på grund af de rationaliseringer og besparelser, som enten er gennemført eller vil blive gennemført i de kommende år.

Vi mener, at det ressourceforbrug, som ministeren omtalte, de kontrolresultater, der er opnået, og de lignings- og kontrolrutiner, der skal etableres i fremtiden, vil være tilstrækkelige til

[Aagaard]

fortsat at sikre, at vi får det provenu, og at alle betaler den skat, de skal – men heller ikke mere – og at retssikkerheden kan blive styrket i det fremtidige skattesystem.

Omkring de afbureaukratiseringstiltag, der er sket, er det da klart – og det ved hr. Stavd også udmærket – at jeg i forbindelse med afbureaukratiseringsplanen ikke umiddelbart var enig i den model, der blev gennemført, men havde foretrukket den rene plan, som var lagt frem fra regeringens side, men kommuneaftalen er en realitet, og vi arbejder loyalt på, at den skal realiseres og gennemføres på en fornuftig måde.

I Det Konservative Folkeparti finder vi det helt naturligt, at vor regering gør, hvad der er muligt for at forenkle og gennemføre helt oplagte rationaliseringer. Vi ser det som en naturlig ting; det er jo en situation, som i tusindvis af private danske erhvervsvirksomheder igennem 1980'erne har været i. Og ikke nok med det, man må løbende være opmærksom på muligheder for yderligere rationaliseringer og forenklinger med henblik på løbende at fremstå som en moderne og veldrevet virksomhed, der er i stand til at klare fremtidens udfordringer og ikke mindst klare sig i en skærpet konkurrence-situation.

Jeg er helt opmærksom på, at det er svært at drage en direkte sammenligning over til den offentlige sektor, men ingen skal i hvert fald komme og bilde mig ind, at noget tilsvarende ikke skulle kunne gennemføres i den offentlige sektor i almindelighed og i skatteadministrationen i særdeleshed.

Jeg synes, at det for øjeblikket må konstateres, at vi er i en overgangsfase. Det er klart, at der ved tilrettelæggelsen af ligningsarbejdet i 275 kommuner er en anden situation at tage stilling til end tidligere. Der er fortsat en stor opgave i uddannelse af vore mange ligningsmedarbejdere. Jeg mener i høj grad, at opgaven med at modernisere vores edb-systemer er en så stor opgave i fremtiden, at den ikke er løst på hverken 1 eller 2 år. Jeg tror ikke på, som ministeren også var inde på, at det kan lade sig gøre at lappe på systemerne.

Til gengæld skal man også skære bort, hvad det ikke er rimeligt at man fortsat kører videre med. Jeg tror i høj grad, at vi kan komme endnu videre med den forenkledte selvangivelse, og ministeren har klart givet udtryk for en positiv

indstilling til, at oplysningskortene vil blive fjernet, så snart det er muligt at undvære dem.

Hr. Jens Thoft var inde på, at der er snyd i erhvervsligningen. Det er min helt sikre opfattelse, at den struktur med den frihed og den selvstændighed, som man nu har i de regionale forvaltninger, vil føre til en betydelig mere effektiv ligning også af erhvervsvirksomheder.

Det kan hr. Jens Thoft så sige er en trossag, men man befinder sig i en indkøringsfase, og jeg er overbevist om, at også hr. Jens Thoft vil medgive, at ingen virksomhed er i stand til at markere resultaterne samme dag, man starter på en ny struktur. Vi vil i løbet af ganske kort tid have et betydelig bedre system med disse regionale forvaltninger, men som sagt befinder vi os i en indkøringsfase.

Problemerne er efter vor opfattelse ikke større, end at de bliver løst, og vi har i Det Konservative Folkeparti fuld tillid til, at vor skatteminister magter den opgave. Derfor ønsker vi heller ikke at deltage i dette urimelige felttog mod landets skatteminister.

Jeg skal endnu en gang på Det Konservative Folkepartis vegne afvise den foreslåede mistilidsdagsorden.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Aagaard, om det slet ikke bekymrer ham – på samme måde som det naturligvis må bekymre finansministeren – at indtægterne totalt svigter i forhold til de prognoser, som regeringen selv lavede for bare et halvt år siden.

Jeg vil gerne spørge hr. Aagaard, om han ikke tror på Kommunernes Landsforening, når den siger, at en stor del af forklaringen på, at deres indtægtsgrundlag svigter, er skatteministerens ejendommelige praksis med ikke at anke principielle sager, som jo både med hensyn til spekulationsgevinster og med hensyn til kantinefradrag har kostet mange hundrede millioner kroner.

Og så vil jeg også gerne spørge hr. Aagaard, om han ikke synes, det havde været rimeligt, at skatteministeren havde sørget for at få afsat ressourcer til at udfylde de aftaler, der blev truffet med regeringen Schlüter i 1985 om automatisk indberetning eksempelvis af a-kasse- og fagforeningskontingent, hvilket kunne give en opretning i milliardstørrelse af de offentlige indtægter.

[Lykketoft]

Og for det fjerde vil jeg gerne spørge hr. Aagaard, om hr. Aagaard virkelig tror, at nogen privat virksomhed, der skulle lave en fusion – f.eks. de store banker, der er ved det i øjeblikket – ville sætte så karrige midler af til at dække fusionsomkostningerne og ville være så utålmodig med at kyle gamle, veltjente og erfarne medarbejdere ud af systemet, så man ikke kunne udnytte deres erfaring i fusionsprocessen. Tror hr. Aagaard, at nogen privat virksomhed ville bære sig så tosset ad i forbindelse med en fusion?

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Når man kan have en lille smule håb om, at det måske ikke går slet så galt, som meget tyder på i øjeblikket, så er det jo, fordi det hele ikke ligger under skatteministerens ansvar, men vi heldigvis fik en model, som gør, at kommunerne fortsat kan gennemføre en vis kontrol og en vis ligning. Det mener jeg at vi trods alt må glæde os over i fællesskab i dag, selv om masser af de problemer, som opstår på grund af den statslige administration eller mangel på samme, ender i de kommunale forvaltninger.

Hr. Aagaard mente, at vi selvfølgelig skulle være parat til at gennemføre rationaliseringer inden for det offentlige område. Det er jeg meget enig med hr. Aagaard i.

Derefter henviste hr. Aagaard til det, der foregår i det private erhvervsliv. Ja, hvis vi skal foretage sammenligninger, så er den sektor, der ligner dette område mest, vel sådan noget som pengeinstitutterne, hvor vi i øjeblikket har to store fusioner i gang, nemlig Unibank og Den Danske Bank.

Og hvis hr. Aagaard dykker ned i dem, vil han kunne se, at dér har man afsat betydelige beløb til sammenkøringen, og hr. Aagaard vil se, at de rationaliseringsgevinster, som man selvfølgelig også forventer, forventer man først kommer til udmøntning på et noget senere tidspunkt.

Problemet med det her er jo, at man vil samle nogle gevinster op, længe før de overhovedet er til stede, og at man starter med at spare, og derfor er der risiko for, at det hele falder på gulvet.

Jeg vil gerne give tilsagn om, at Socialdemokratiet i enhver sammenhæng er parat til at medvirke til rationalisering, effektivisering, modernisering, og hvad man nu bruger af fine

ord. Men det er ikke det, der er tale om her; det er nedbrydning.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Der vil naturligvis blive færre mennesker i skatte- og toldvæsenet i de kommende år. Edb-løsningerne tilsiger, at sådan vil det være. Deri er jeg ikke uenig med hr. Aagaard. Jeg er heller ikke uenig i, at der skal foregå en rationalisering. Men ved at tage på forskud af glæderne ødelægger man de kontrolmuligheder, som allerede findes.

Et lille, godt eksempel: I forbindelse med nedsættelsen af aktieselskabsskatten fra 50 til 40 procent oplever vi, at virksomhederne skubber skat ud til det indkomstår, hvor de kun bliver beskattet med 40 pct. Det drejer sig formentlig om ca. 2 mia. kr. Jeg ved godt, at skatteministeren siger: Jamen det er jo, fordi virksomhederne nu afskriver mere.

Men allerede ved en skat på 40 pct. afskriver man naturligvis det, man kan komme af sted med. Ved at give virksomhederne mulighed for på den måde at skubbe ca. 2 mia. kr. frem til beskatning med kun 40 pct. har vi allerede mistet ca. 400 mio. kr., ud over at vi mister renteprovenuet.

Så det er et godt eksempel på at tage glæderne på forskud på et tidspunkt, hvor man endnu ikke har opnået de rationaliseringsgevinster, man håber på en gang med tiden at opnå, og som jeg ønsker ministeren – eller hans efterfølger – alt muligt held til at få gennemført. Når de er lykkedes, er det da i orden, så skal der være færre ansatte i skatte- og toldvæsenet, deri er jeg ikke uenig med hr. Aagaard; men ved at tage glæderne på forskud gør man altså det, at man undergraver indtægtssiden.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Jeg tror, hr. Lykketoft, at vi er mange, der beklager, at der er indtægter, der svigter, men jeg synes, at det er at gå for langt at hævde, at det skulle være manglende kontrol og omlægninger i skattesystemet, der på nuværende tidspunkt er årsag til, at indtægterne svigter.

Jeg skal beklage, at jeg ikke i detaljer har læst budgetredegørelsen, som vi har fået i dag. Der er ingen tvivl om, som finansministeren også

[Aagaard]

har givet udtryk for, at alle kræfter vil blive sat ind på nærmere at analysere, hvad der ligger bag de svigtende indtægter.

Med hensyn til KL's udtalelse er jeg af den opfattelse, at det også her vil være meget usikkert at drage forhastede slutninger. Jeg er, som hr. Stavad var inde på, ikke i tvivl om, at kommunernes rolle i ligningsarbejdet i fremtiden bliver central, og at der vil være et større incitament til at sikre en så effektiv og grundig ligning som overhovedet muligt.

Når hr. Stavad sammenligner med de beløb, som pengeinstitutterne afsætter til fusioner, ja, så må jeg sige, at der ikke går 4 år med at gennemføre en sådan fusion i pengeinstitutterne. Det, der planlægges gennemført i skatteadministrationen, sker over en 4-årig periode, hvor man gennemfører de planlagte personalereduktioner. Derfor tror jeg, at når man skal måle den øjeblikkelige rationaliseringsgevinst, så bliver den betydelig mindre her, end man ville kunne have opnået, hvis det havde været i en privat virksomhed.

Og der er ingen tvivl om, at offentlighed omkring disse rationaliseringsbestrebelse på skatteområdet i betydelig større omfang, end tilfældet er for pengeinstitutternes fusionsplaner, kan være skyld i, at man må vente længere på rationaliseringsgevinsten her.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er bange for, at hr. Aagaard misforstod i hvert fald mit spørgsmål om Kommunernes Landsforening. Derfor vil jeg gerne præcisere det: Tror hr. Aagaard, at Kommunernes Landsforening taler usandt eller totalt fejlvurderer situationen, når man giver udtryk for, at når skattegrundlaget svigter, så er det bl.a. på grund af den måde, skatteministeren har undergravet hidtidig praksis på – også domstolspraksis – ved ikke at anke principielle afgørelser? Det vil jeg gerne spørge hr. Aagaard om.

Jeg vil også gerne spørge hr. Aagaard en gang til – for det nåede hr. Aagaard heller ikke – om hr. Aagaard mener, at det er hensigtsmæssigt, at skatteministeren ikke har sørget for midler og administration til at gennemføre en aftale fra 1985 om indberetning af a-kasse- og fagforeningskontingenter, sådan at man kunne finde alle dem, der i dag uretmæssigt trækker de beløb fra, og dermed konsolidere de offentlige indtægter.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Ganske kort til hr. Lykketoft: Jeg tror, at KL's bedømmelse omkring det svigtende skattegrundlag er for kortsigtet og ikke kan dokumenteres. Jeg tror, det er en forhastet vurdering af den situation, som vi befinder os i.

Formanden:

Vi er tilbage ved talerrækken. Hr. Jens Thoft.

Jens Thoft (SF):

Den skatteminister, vi er belemret med, har et helt specielt forhold til teori og praksis. Teorien går ud på, at borgerne skal beskyttes, hvad angår retssikkerhed, at ligningen skal være fair og korrekt, at huller i lovgivningen skal stoppes, ikke af domstolene, men af Folketinget.

Men praksis er en ganske anden. Praksis er, at alting sejler, at gode og skarpe hoveder fyres eller degraderes, at den materielle skatteret ligger brak og rager ministeren en papand, at intet gøres for at stoppe de huller, som konstateres; tværtimod har vi en minister, som direkte og personligt er involveret i at skaffe sukkerroeavlere på Lolland og andelshavere i Albertslund store skattefrie fortjenester helt uden om sit eget embedsværks råd og vejledning.

Fyringer har likvideret den ene del af departementet, nemlig skattesiden, til fordel for toldsiden; større lighed var nok at foretrække. Massakren på det menige told- og skattepersonale har betydet en fuldstændig demoralisering af ministerens egen organisation. De bundne arbejdsopgaver tager al tiden til fordel for de ubundne. De bundne, det er servicen, det er, når man skal have rettet skattekort osv., mens de ubundne er ligningskontrollen, og det er den, der ligger brak, især ligningskontrollen på de større virksomheder. Momskontrollen ligger brak, inkassokontrollen ligger brak, og grænsekontrollen ligger brak.

Man sammenlægger to koncerner, to ganske store koncerner, uden forberedelse, uden nødvendige penge, ja sågar uden ledelse, og så tror man, at det kan komme til at fungere. For at gøre det hele mest muligt effektivt fyrer man en stor del af de ældre medarbejdere, der har erfaringen i dog at improvisere, når alting i øvrigt går galt. Det må nødvendigvis ende helt forkert.

[Jens Thoft]

Hos den her skatteminister, som vi er belemret med, er teori og praksis i sandhed forenet. Teori er som bekendt, når man ved alt, men ingenting fungerer, og praksis er, når alting fungerer, og ingen ved hvorfor. I ministerens ministerium har man forenet det: Intet fungerer, og ministeren aner ikke hvorfor.

Vi andre ved det godt, vi ved godt, at problemet er, at vi har en minister, som ser det som sit personlige mål at blive nævnt i historiebøgerne som den, der magtede at gennemføre en masse på skatte- og toldembedsmandsstanden, som bringer Kristian II's blodbad i Stockholm i erindring.

Ministeren har bare i sin spareiver glemt, at det er hans departement, der skal skaffe gysserne til alt det andet. Det er altså noget skidt at være belemret med en minister, hvis fornemste opgave er at kradsse penge hjem, men som helst vil give dem ud, og det er desværre sådan en skatteminister, vi er belemret med.

At spare folk væk, som koster 220.000 kr. i løn, men som i gennemsnit kradses 1½ mio. kr. hjem i direkte bøder og efterbetalinger, er en politik, som lader costbenefitanalyser fuldstændig ude af betragtning. Og det var bare det direkte provenu, dertil kommer det indirekte provenu: Vi ved jo godt, at hvis man i en by har gennemført en kontrolaktion over for læger, skrothandlere, taxavognmænd eller brugt-vognsforhandlere, så kan vi næste år se lige præcis denne branches indtægter stige ganske dramatisk. Enhver kontrolaktion har altså også en umålelig, men meget betydelig afledet effekt.

Ministeren taler utrolig meget om retssikkerhed. Flagskibet i skatteforvaltningsforslaget er, at ligningsmyndigheden, hvis den er i tvivl, skal hente oplysninger hos skatteyderen. Ikke noget med at tage på kontrolbesøg uanmeldt – næh nej. Men samtidig med, at det er flagskibet, at nu skal retssikkerheden sikres ved, at man skal have dommerkendelse, hvis man går ud og laver kontrolbesøg, så har vi altså en regering, som i sidste uge gennemførte våbenloven, hvor tilsynsmyndigheden godt kan møde uanmeldt op. Og vi vedtog i øvrigt lige før jul to lovforslag – ét på landbrugsområdet og ét på skatteministerens eget område, det var bare toldvæsenet – hvorefter man også godt kan møde uanmeldt op. Det er, som om den ene hånd ikke ved, hvad den anden gør. Det er, som om ministeren ikke selv ved, hvad han gør.

Vi kan tage Kommunernes Landsforening og problemerne omkring udbetalingerne som et godt eksempel. Vi kan f.eks. tage hjemmehjælperdommen, hvor ministeren i et svar – jeg tror, det var til hr. Glistrup – den 25. november 1987 siger, at den dom er speciel, fordi Østre Landsret har anset det for bevist, at de to hjemmehjælperes arbejdsforhold medfører ekstraudgifter, og derfor – fordi dommen er konkret begrundet – har ministeren ikke tænkt sig at anke den. 14 dage efter udsender han et cirkulære, som siger, at den dom skal forstås generelt, og skaber dermed kaos ude i kommunerne, hvor man har haft en langvarig praksis, som ikke har skabt de store fortolkningsproblemer. På den måde laver ministeren hul efter hul i statskassen.

Ministeren taler også helt utrolig meget om forenklinger. Jeg har kritiseret, at han – samme dag i øvrigt – udsendte hele 5 cirkulærer om arbejdsmarkedsbidraget, og sagt, at det da ikke kunne kaldes en forenkling. Det mindste, han kunne gøre, var da at sammenfatte samtlige 5 cirkulærer til ét.

Jeg har et andet, nyere eksempel, det er hentet fra ligningsloven. Ifølge § 16 A, stk. 2, i den udgave, der senest blev ændret i sommeren 1989, kunne skatteministeren eller den, han bemyndiger dertil, fritage for beskatning af beløb, der udloddes i forbindelse med nedsættelse af aktie- eller andelskapitalen uden for likvidationssituationen.

Men det var ikke godt nok, næh nej, ved lovændring lige før jul 1989, altså kun ½ år efter at loven tidligere var blevet ændret, blev myndigheden til at fritage for denne type beskatning lagt ud til de regionale told- og skatteforvaltninger, og det fremgik af bemærkningerne, at herved var der tale om en regelforenkling. Men for så at drive fuldstændig gæk med Folketinget gik der ikke engang halvanden måned, nemlig frem til den 7. februar 1990, så blev det ændret tilbage. Teksten er nu tilbage til det oprindelige – nu er det ministeren. Tre forskellige formuleringer på to måneder, og hver gang begrundes ministeren det med en regelforenkling. Skattelovssamlingen vokser i samme hast som ministerens artikler i Venstrepressen om regelforenklinger.

Ministerens tredje flagskib er besparelserne. Jeg har været lidt inde på det; jeg finder det tåbeligt at fyre tjenestemandsansat personale,

[Jens Thoft]

som i de kommende tre år skal have rådighedsløn og derefter pension, så længe de lever, eller i hvert fald så længe deres arbejdsliv er. Det er 20 mio. kr. for topembedsmændenes vedkommende, som skal udbetales i rådighedsløn i de kommende tre år, og derefter 12 mio. kr., indtil de ikke kan mere. Man kunne dog have brugt disse penge til at kradsse nogle af de mange restancer hjem; man kunne have brugt dem til at kontrollere nogle af de virksomheder, der ikke bliver kontrolleret.

Samtidig med at ministeren altså sparer, skal vi være opmærksomme på, at han opbygger et alternativt finansministerium; det har nu tre kontorer med såmænd bare 30 mand, og så har han et stort ministersekretariat. Så samtidig med massakren rundt omkring bygger ministeren altså sit eget private finansministerium op, som udsender dyre redegørelser på glittet papir, hvor man i øvrigt forvanser enhver form for nationaløkonomi, men det er en anden disciplin i ministeriet.

Og hvad sker der, når man fyrer disse folk? Hvad sker der, når man fyrer tjenestemænd, der skal have rådighedsløn i tre år? Ja, man flytter pengene over på Finansministeriets budget; så er det ikke mere Skatteministeriet. Det er det samme svindelnummer, som ministeren lavede, da han i januar måned lod, som om han sparede penge ved at udsende selvangivelsen 14 dage tidligere for at spare porto. Dermed snyder han, om jeg så må sige, ministeren for horisontal og vertikal kommunikation, som fik det mindre i provenu.

Formanden:

Det hedder kommunikationsministeren.

Jens Thoft (SF):

Undskyld – kommunikationsministeren.

Jeg har ministeren mistænkt for helt målbevidst at nedbryde skattekontrollen for at underminere statens indtægter for ad den vej at tvinge besparelser igennem, som han ikke har nogen jordisk chance for at komme igennem med her i Folketinget. Det er udenomsparlamentarisme, så det fløjter, og det alene begrundet den mistillidsdagsorden, der er stillet i dag.

Edb-området skal jeg springe over, for det har vi været inde på i en række af de korte bemærkninger, men værst af alt: Ministerens fyringer på den ene side, hans ankebeværging på

den anden side og hans forsøg på benspænd over for enhver kontrolinstans – tydeligst gennem forslaget om den nye skatteforvaltningslov – har fuldstændig demoraliseret personalet ved landets skatteforvaltninger. Jeg forstår det såmænd godt, men enhver virksomhedsejer og enhver arbejdsgiver burde vide, at med et demoraliseret personale kommer man altså ikke så langt, som hvis man har et personale, der har bare for 5 øre gejst.

Jeg har aldrig nogen sinde troet, jeg skulle længes tilbage efter tidligere skatteminister Isi Foighel, men han var unægtelig de ærlige skatteydere en bedre mand end den nuværende skatteminister, som er bedøvende ligeglad med, om alt sejler, når bare han kan udsende pressemeddelelser med tomme løfter og store ord.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

I hele SF's omdannelsesproces inddrog hr. Jens Thoft nu et begreb i sine betragtninger, som SF jo ellers ikke har forholdt sig til, nemlig nationaløkonomi. Derfor synes jeg nok, at starten ikke var særlig heldig. Man talte nemlig om nationaløkonomi i forbindelse med at flytte en udgift fra Skatteministeriet til Finansministeriet.

Men kan hr. Jens Thoft da ikke indse, at nationaløkonomisk set er det væsentlig værdifuldere med en skatterevisor på ventepenge end med en skatterevisor i funktion? En skatterevisor i funktion pestilerer livet for den produktion, vi skal leve af. En skatterevisor i funktion udsender i tonsvis af edb-meddelelser bare ved at trykke på en knap, sådan at man skal ulejlige mennesker, der ellers kunne bruge deres tid til noget fornuftigt, med at skulle rende rundt og finde frem til alverdens ligegyldige oplysninger, om man har solgt flest venstre- eller højresko på en skofabrik, eller hvad det nu er for noget fjolleri, som skatterevisoren spørger efter.

En skatterevisor i funktion holder liv i så og så mange mavesårsoverlæger og andre på grund af de meddelelser, han sender ud. Det er da nationaløkonomisk langt, langt sundere med en skatterevisor på ventepenge. Men ellers, hvis hr. Jens Thoft ikke kan lide skatterevisorer på ventepenge, kan han bare stemme for vort lovforslag nr. L 219 af 9. marts 1989, hvor

[Glistrup]

der i § 2 står om afskaffelse af ventepenge. For selvfølgelig er det hysterisk, at skatterevisoren, der bliver fyret, skal have én øre i ventepenge, men i hvert tilfælde er det da bedre med ventepenge end med løn. Hvis han bliver fyret, kan han komme ud og gøre nytte. Vi har rigeligt med arbejde, der skal udføres, hvis vi skal have overskud på vores betalingsbalance, hvis vi skal sørge for at få en ordentlig produktion i gang. Det er nationaløkonomi, hr. Jens Thoft.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Et kort spørgsmål til hr. Jens Thoft, som jo gør meget ud af at lave costbenefitberegninger.

Hr. Jens Thoft nævner, at det kun koster godt et par hundrede tusinde kroner at ansætte en person ekstra i skattevæsenet, og så kommer der til gengæld ca. 1½ mio. kr. ind. I den forbindelse vil jeg gerne have at vide: Hvor mange flere skal ansættes? For så vidt jeg kan regne ud, er der jo ingen ende på de beregninger, hr. Jens Thoft har foretaget. Ifølge hr. Jens Thoft vil det hele jo give penge. Jeg vil også gerne i den forbindelse spørge, om det forbedrer vores betalingsbalance og nogle af de andre forhold, som er nyttige for vores samfund.

Men – hvor mange skal ansættes?

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Først en kort kommentar til hr. Glistrups indlæg: Jeg lykønsker skatteministeren med hans sande allierede i denne sag.

Dernæst en kommentar til hr. Skrumsager Skau. For det første må vi lige konstatere, at når man kradser 1½ mio. kr. hjem, men kun har 220.000 kr. i udgifter, så gavner det faktisk betalingsbalancen. Det burde selv hr. Skrumsager Skau kunne regne ud. Jeg kan se, at hans nabo, hr. Ivar Hansen, har forstået det.

Dernæst vil jeg understrege, at det naturligvis ikke er SF's hensigt, at man nødvendigvis skal gennemgå hver eneste selvangivelse eller kontrollere hver eneste virksomhed hver dag år ud og år ind. Det er der heller ikke provenu i. Men som virkeligheden er i øjeblikket, er det sådan, at når tolderne går ud på moms kontrol i en virksomhed, finder de i gennemsnit 85.000 kr. i momsunddragelse. Det er ikke bagatelsager. Og det var måske rimeligt at støvsuge bare en lille smule tættere.

Jeg synes også, det er for ringe, når virkeligheden er den, at chancen for at blive kaldet for skattesnyderi er mindre end at vinde i Lykke-Lotto. Jeg synes, at det er en tilstand, vi ikke kan leve med.

Jeg mener også, at forudsætningen for den folkelige forståelse for et skattesystem, der – og det skal jeg da indrømme – kradser ganske mange penge hjem, er en bevidsthed om, at folk, der tjener væsentlig mere, naturligvis kommer til at yde deres bidrag til fællesskabet. Men virkeligheden er, at det gør de ikke. Dels er der mange huller, ingen tvivl om det – dem har ministeren heller ikke gjort noget for at lukke – men når vi heller ikke kontrollerer snyderiet, går det altså helt galt, og jeg vover den påstand – som jeg også sagde i min ordførertale – at ministeren på den måde helt bevidst trækker tæppet væk under vores skattesystem. Men det er da udenomsparlamentarisme, fordi ministeren ikke kan få det igennem i Folketinget, og det ved han jo godt.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg forstår på hr. Skrumsager Skau, at han mener, at costbenefitanalyser, altså det at finde ud af, hvor meget det vil koste, hvis man foretager en given besparelse eller en given investering, er noget, som man skal holde sig langt væk fra. Deri er han tilsyneladende enig med skatteministeren, på trods af at skatteministeren har købt dyr ekspertise til at foretage analyser i Skatteministeriet for derefter at sidde de råd, man har fået, overhørig. Jeg vil gerne henvise til analysen fra Schøbel & Marholt, side 16, hvor man siger:

»Efter vor opfattelse bliver der generelt gjort alt for lidt ved costbenefitanalyser i forbindelse med den politiske igangsættelse (vedtagelse) af et projekt. Der ofres stor energi på at få fastlagt det faglige indhold af et givet projekt, hvorimod det er vort indtryk, at der ikke tilsvarende ofres energi på at få fastlagt de økonomiske og andre kvantitative konsekvenser såvel på udgiftssiden som på indtægts-/nyttessiden.«

På den baggrund har vi stillet en række spørgsmål til ministeren i Finansudvalget for at få analyseret det aktstykke, han har fremsendt. Vi har spurgt, hvilket forarbejde, hvilke costbenefitanalyser der har været foretaget, inden man er gået i gang med de store projekter.

[Stavad]

Svaret er: Nul, intet, intet. Man handler i blinde uden noget som helst forsøg på at af-dække: Hvad er konsekvenserne af vore handlinger? Jeg synes, det er et nyt eksempel på, at man betaler millionbeløb for at få eksperter til at analysere i Skatteministeriet og derefter ser fuldstændig bort fra de råd, man får.

Formanden:

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Skrumsager Skau (V):

Jeg synes, vi har fået en vældig god besvarelse fra skatteministeren på en noget tendentiøs og populistisk forespørgsel i dag fra SF og Socialdemokratiet.

Jeg synes, vi har fået en god redegørelse, der siger noget om betydningen af rationaliseringer i den offentlige sektor, men også noget om, hvad det kan betyde for det private erhvervsliv. Og det fremgår ganske klart, at vi har fået nogle bedre kontrolresultater på trods af et faldende resourceforbrug. Det synes jeg er meget vigtigt, og det har i allerhøjeste grad også noget at gøre med costbenefit, som selvfølgelig også er vigtigt. Men jeg mener ikke, at det hænger sammen på den måde, som hr. Stavad og hr. Jens Thoft nævner: Jo flere folk, jo større økonomisk udbytte. Det er ikke altid rigtigt.

Vi husker de gode gamle dage, hvor Socialdemokratiet gik meget stærkt ind for at øge den offentlige sektor. Og jeg husker også den periode, hvor vi fik 30.000 flere ansatte i den offentlige sektor hvert eneste år og 25.000 færre i den private sektor – en udvikling, som medførte et kæmpestort underskud på vores statsbudget.

Jeg synes også, vi skal trække nogle af de oplysninger frem i debatten, som skatteministeren kom med i sin redegørelse, nemlig hvorfor vi er mindre effektive i Danmark, i det danske skattesystem, når vi har 28 ansatte pr. 10.000 indbyggere, mens de i Holland kun har 22 og i Sverige 18. Det er også meget interessant at diskutere, hvorfor vi i Danmark til administration og ligning bruger 800 kr. pr. skatteyder, når man i Norge bruger 500 kr. og i Sverige kun det halve af, hvad vi bruger i Danmark.

Jeg synes, at det er meget vigtige oplysninger, vi her har fået, også som skatteydere, at hele det samlede skattevæsen koster mellem 4 og 4½ mia. kr. Hertil kommer så andre ting. Det er også interessant set i lyset af aftalen med Kommu-

nernes Landsforening, og at det er Kommunernes Landsforenings formand, som har været med til at se på disse ting og udforme det, vi nu har gennemført.

Det er også interessant at trække frem – som skatteministeren har oplyst – at vi har 26.000 ansatte og samlede driftsudgifter på 6½ mia. kr. inden for den private sektor i Danmark for at klare de beregninger og oplysninger, som skattevæsenet skal have, altså i alt omkostninger i forbindelse med det danske skattesystem på over 10 mia. kr. og over 40.000 ansatte. Det er en tung byrde for det danske samfund, en tung byrde for det danske erhvervsliv. Og det er bare for at beregne, for at revidere, for at kontrollere, om alt er gennemført og beregnet på den rigtige måde. Det er efterkontrol, det giver ingen produktion, og det hjælper ikke på vores betalingsbalance.

Derfor er det for os i Venstre vigtigt, at vi gennemfører forenklinger, at vi gennemfører regelsaneringer, både fordi det har betydning for de offentlige kasser, altså for os som skatteydere, og for de private virksomheder, der bærer de største omkostninger ved et indviklet og, skal vi sige, for menigmand næsten uforståeligt skattesystem. Derfor tilfører det nuværende skattesystem ikke den dynamik til os som borgere og til dansk erhvervsliv, som det burde gøre. Og derfor ser vi gerne, at vi kan arbejde videre for forenklinger til gavn for hele det danske samfund.

Jeg synes, at det er meget positivt, at vi nu har fået told- og skattevæsenet slået sammen. Vi ved, at det letter kontrolarbejdet. Men vi forstår også, at Socialdemokratiet er imod dette, ja, de er faktisk imod alle ændringer, de vil helst have det bestående system til at køre videre. Men vi ved, at det, der nu er gennemført, betyder mindre dobbeltarbejde. Vi får et enkelt og mere kontroldygtigt skattesystem. Det vil betyde milliardbesparelser, og for dansk erhvervsliv vil det foruden en mindre nedsættelse af selskabsskatten i allerhøjeste grad være med til at forbedre dansk erhvervslivs internationale konkurrenceevne, selvfølgelig også i EF's indre marked. Og Socialdemokratiet ved jo også, at det haster.

Jeg synes, at skatteministeren allerede har gjort et godt arbejde. Og i redegørelsen, som vi har fået forelagt, er der også nogle eksempler og nogle tal, som taler for sig selv. Men det ar-

[Skrunsager Skau]

bejde, der er i gang, skal fortsætte, og i Venstre har vi seks mål:

For det første skal vi fortsætte regelforenklingen og de administrative lettelser, bl.a. via edb og også via automatisk overførsel af informationer. For det andet skal vi have et fuldt forståeligt skattesystem og for det tredje en forøgelse af retssikkerheden. Disse to ting hænger selvfølgelig sammen. For det fjerde skal vi have lavere udgifter til administration og kontrol af de skattepligtige. Det gælder for organisationer, og det gælder virksomheder, det gælder den private sektor, og det gælder også den offentlige sektor. For det femte skal vi bevare det folkevalgte element, og for det sjette skal vi fastholde ligningen i kommunerne som aftalt med Kommunernes Landsforening.

Venstre vil fortsat arbejde aktivt for dette, og Venstre vil, som jeg tidligere har sagt, afvise det dagsordensforslag, som er stillet af SF og Socialdemokratiet.

Men jeg kan ikke lade være med at spørge mig selv, om det dagsordensforslag, vi har set, og de taler, vi har hørt fra hr. Stavad og hr. Lyketoft, ikke dækker over, at man ikke vil være med i fremtidige forhandlinger om et nyt og mere forenklet skattesystem, altså en skattereform II, og om også man, med det man har sagt, melder sig ud med hensyn til at gennemføre de sidste elementer, som vi mangler af skattereform I, for jeg føler, at de mundtlige udtalelser fra de to partier er udtryk for en gevaldig kraftig kritik, som jeg ikke finder noget grundlag for.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Nu kommer der sjældent grumme meget ud af de store diskussioner med hr. Skrunsager Skau, og derfor vil jeg nøjes med at korrigere det indtryk, som hr. Skrunsager Skau forsøgte at give, nemlig at Kommunernes Landsforening har et medansvar for det, der foregår her. Det er naturligvis forkert.

Hvis jeg ikke husker forkert, så sidder hr. Skrunsager Skau også i Folketingets Finansudvalg, og jeg går ud fra, at også hr. Skrunsager Skau har læst de besvarelser, der er givet under behandlingen af skatteministerens aktstykke i Finansudvalget, hvoraf det fremgår, at Kommunernes Landsforening mener, at bare halvdelen af de edb-besparelser, som skatteministeren forsøger at køre igennem, vil skade

borgernes retssikkerhed og medføre et provenutab i størrelsesordenen 200-300 mio. kr.

Jeg går ud fra, at hr. Skrunsager Skau er parat til at bekræfte, at sådan forholder det sig.

Formanden:

Efter aftale ordførerne imellem ændrer vi lidt på rækkefølgen. Hr. Kofod-Svendsen får ordet.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne takke ordførerne for Fremskridtspartiet, Det Radikale Venstre og CD for, at jeg får lov til at tale nu. Så håber jeg, jeg kan nå mødet i Retsudvalget kl. 16.

Jeg vil gerne begynde med at takke skatteministeren for den fyldige besvarelse. Dernæst vil jeg udtrykke en vis overraskelse over den meget personfikserede stil, som Socialdemokratiet og SF har anlagt. Jeg må indrømme, at det har overrasket mig.

Det, der nok har overrasket mig mest, er i grunden, at man stiller et dagsordensforslag for samtidig – før der har været en egentlig forhandling i salen – at konstatere, at det ikke bliver vedtaget. Det synes jeg da er lidt nyt, at man stiller en dagsorden op og samtidig siger, at den ikke kan vedtages. Er det den rene paradedagsorden, eller har man ikke ønsket at gå ind i en forhandling med andre partier om at få en dagsorden vedtaget, eller hvordan? De spørgsmål synes jeg nok melder sig oven på den meget hårde stil, men hvor man samtidig siger, at man opgiver at få dagsordenen vedtaget.

Vi fik afbureaukratiseringsplanen i december 1988, hvor der var to modeller: en statslig og en kommunal. Jeg er godt tilfreds med, at man valgte den kommunale løsning. Jeg tror, det er en styrkelse, at vi netop har dette nære element. Så fik vi kommuneaftalen fra maj 1989, som lægger op til, at der takket være rationaliseringsgevinster vil være mulighed for at spare 5.000 personer i løbet af 4 år.

Da kommuneaftalen i begyndelsen af dette år skulle udmøntes i praksis, ville skatteministeren efter Kristeligt Folkepartis opfattelse gå for hurtigt frem. Skatteministeren ville bruge nogle rationaliseringsgevinster, før de forelå. Det sagde vi nej til, og derfor er vi tilfredse med, at det udspil, som skatteministeren kom med, blev stærkt modificeret, sådan at vi nu tager besparelserne i takt med, at rationaliseringsgevinsterne indfinder sig.

[Kofod-Svendsen]

Det er vel at mærke et andet tempo end det, vi hørte om for få måneder siden. Men med det nuværende tempo tror jeg det er muligt at opnå besparelser og samtidig høste fordele af de rationaliseringsgevinster, som ligger i, at toldvæsenet og skattevæsenet er blevet slået sammen. Man kan i grunden undre sig over, at man ikke har lavet denne fusion tidligere, for jeg synes, der er en række ting, der netop taler for denne koordination.

I det tempo, der nu er anlagt, tror vi fra Kristeligt Folkepartis side, at det er muligt at få omsat kommuneaftalen i praksis og samtidig få nogle rationaliseringsgevinster, som muliggør en nedtrapning af personalet, sådan som der er lagt op til i kommuneaftalen.

Med dette vil jeg sige, at vi ikke kan støtte den dagsorden, der er foreslået.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg ved ikke, om hr. Kofod-Svendsen har overværet hele debatten. I så fald synes jeg, han har været uopmærksom, for vi har fra Socialdemokratiet og SF meget omhyggeligt redegjort for, hvorfor vi har måttet gribe debatten an på denne måde, hvorfor vi har måttet stille en mistillidsdagsorden. Det er simpelt hen, fordi vi ikke mener, der er nogen anden træffende beskrivelse af situationen, og at vi ikke over for eftertiden vil risikere nogen misforståelse med hensyn til styrken i den kritik, vi mener skal rettes mod den nuværende skatteministers embedsførelse.

Når vi ikke i anledning af dagsordenen har ført samtaler med hr. Kofod-Svendsen, har det en meget enkel forklaring: Hr. Kofod-Svendsen har været det parlamentariske grundlag for den nuværende skatteminister i de dispositioner, vi kritiserer.

Jeg tror ikke, det er, fordi hr. Kofod-Svendsen har ønsket en udvikling af den karakter, der er i gang i skatteadministrationen, og jeg tror ærlig talt også, at det problem, hr. Kofod-Svendsen står med, er et ganske enkelt og velforståeligt problem for et meget lille parti, nemlig at man ikke har en tilstrækkelig detaljeret information at trække på i sin egen medlemskreds, blandt sine egne tillidsfolk, om den faktiske tilstand i skatteadministrationen. Det er derfor, man kommer til den fejlagtige opfattelse, at vi overdriver, og at vi er personlige, når vi

kritiserer skatteministeren, som vi har gjort i dag. Vi har været meget moderate i vores ordvalg i forhold til den virkelighed, vi oplever.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Helt i forlængelse af det, hr. Lykketoft sagde, vil jeg sige til hr. Kofod-Svendsen, at der kommer et tidspunkt, hvor man nødvendigvis må sige så klart fra, at ingen kan være i tvivl om, hvor man står. Der kommer et tidspunkt, hvor ens etik og moral tilsiger, at nu må man sige klart fra. Og det tidspunkt er kommet.

Hr. Kofod-Svendsen skal være opmærksom på, at ikke alene har han deltaget i en lang række af de beslutninger, som vi kritiserer ministeren for, og lagt parlamentariske rygstykker til, men når hr. Kofod-Svendsen stemmer imod mistillidsdagsordenen, pådrager Kristeligt Folkeparti sig altså også et ansvar for at fastholde det misregimente, vi ser fra skatteministerens side.

Og det er et misregimente. Jeg har i min ordførertale nævnt ministerens stepdans på ligningslovens § 16, stk. 2, hvor jeg mener, han i den grad driver gæk med hele Folketinget under overskriften regel forenkling. Vi kan tage et andet eksempel: Spang-Hanssen-udvalget foreslog en retssikkerhedskonsulent. Men sådan en har ministeriet jo haft. Da skattevæsen og toldvæsen blev slået sammen, blev denne stilling sparet væk med begrundelsen forenkling. Og ingen skal komme og fortælle mig, at ministeren ikke er i stand til med en stor og flot pressemeddelelse at genoprette stillingen og nu kalde det »af retssikkerhedsgrunde«.

Den måde at drive gæk med Folketinget på, at drive gæk med sit ministerium på, at drive gæk med sit personale på kan vi ikke tolerere. Den måde at sikre, at retssikkerhed og tilfældighed og lotteri kommer til at herske på kontrolområdet, kan vi ikke tolerere. Og derfor må hr. Kofod-Svendsen forstå, at nu er tiden kommet, hvor en mistillidsdagsorden er på sin plads.

Glistrup (FP):

Skatternes fader og moder er de offentlige udgifter. I 1990 når de det deliriske vanvids gigantisme af 570 mia. kr. Over halvdelen heraf skyldes alene, at de, der har bevilget pengene, har gjort det, fordi de tror, de kan købe stem-

[Glistrup]

mer til deres eget genvalg, fordi de er ukyndige i sammenhængen, som ligger bag de offentlige udgifter, og fordi de tror, at de kan få kors og bånd og mange stjerner på ved at stemme for en bunke udgifter.

Men det betyder så igen, at disse udgifters barn, skatterne, må blive en forvokset, ækel, usympatisk mekanisme under alle omstændigheder. Og derfor er det urimeligt at begynde at rette skytset imod skatternes forvalter, for det er umuligt med det afsindighedsniveau og afsindighedsomfang, de offentlige udgifter har, at gøre noget som helst rimeligt på skatteministerposten.

Skal man udtale mistillid i anledning af det eksisterende kaos på skatteområdet, så skal det være en mistillid til dem, der har bagmandsfunktionen, dem, der har bevilget de offentlige udgifter, og derfor kan vi godt sige, at Socialdemokratiet og SF's dagsorden har fejl adresse. Skulle man have udtalt mistillid til en enkelt person, er der vel ingen, der har større ansvar for det, der her sker, end fru Marianne Jelved; det er vel faktisk hende, som mistillidsvotummet i givet fald skulle være rettet til, hende, der kommer med ulandsbevillinger, med finkulturudpresning af folkeligheden, med uddannelsesudgifter til alverdens tåbelige ting, med bureaukratisme, med ambassader, med flygtningebevillinger og alle andre tåbeligheder, som fru Marianne Jelved står som talskvinden for frem for nogen anden. Det er dér og ingen andre steder, skylden for kaos i skattevæsenet ligger.

Den hensigtsmæssige måde at klare tingene på er Fremskridtsoplægget, der præcist og nøgternt påviser, hvordan vi brutto kan spare 50 mia. kr. om året de næste seks år, altså 300 mia. kr. af de offentlige udgifter efter en 6-års-periode, og så, bevares, bliver det nødvendigt med en halv snes milliarder kr. ekstra om året til øget folkepension, til øgede sundhedsudgifter, men det ville altså føre til en offentlig sektor, der efter 6 år er blevet 250 mia. kr. mindre.

Det er den måde, man reelt kan løse disse problemer på, men desværre har fru Marianne Jelved jo for sine skændigheder en tilslutning på noget, der ligner 163 andre medlemmer herinde i Folketinget, og derfor kan vi ikke forbedre kaos på skatteområdet ved at følge den eneste foreliggende plan til at klare det, nemlig 250 mia. kroners-spareoplægget netto fra Frem-

skridtspartiets side. Derfor må vi gå i gang med andre metoder.

Og de metoder, med hvilke man kan klare det problem, som Socialdemokraterne og SF peger på ved pindene i deres dagsorden, er jo først og fremmest to metoder, når den rigtige og regelrette metode ikke kan samle mere end 15 stemmer i dette Folketing. Det er for det første at følge det, som undervisnings- og forskningsministeren, hedder han vist, foreslår i sin bog »Grænser for Politik«, nemlig at vi vender tilbage til 1880'erne. 1880'erne havde et fortrinligt Venstrebegreb, der hed de barberede pudler; det er det, som i moderne socialdemokratiske slang hedder ufinansierede skattelettelser, og det vil med andre ord sige, at man sætter skatterne ned, uanset at man ikke samtidig vedtager tilsvarende nedsættelser af de offentlige udgifter.

For der er under alle omstændigheder altid nogle enorme fordele ved at sætte skatterne ned, hvad enten de er finansierede eller ufinansierede, men det er den eneste måde, hvorpå man kan gennemtvunge, at man ikke blot får det nuværende kaos på skatteområdet til at holde op, men at man også faktisk bliver tvunget ud i efter en kortere periode at sætte dette ødsleri og frådseri og vanvid, kavalkaden af offentlige udgifter, tilsvarende ned. Derfor er det det, som Folketinget kan gøre.

Men Folketinget er jo ikke hele Danmark. Befolkningen kan også hjælpe til. Befolkningen må i denne situation, hvor Folketinget har ført os ud i dette skattekaos, som er temaet for debatten i dag, hjælpe nationen ved at gribe til fortvivlelsens selvhjælp, ved simpelt hen at sige: Nu bliver vi skattenægtere. For det er den eneste måde, hvorpå vi kan få dette land på ret køl, når vi i løbet af nogle ganske få år skal ind i det europæiske fællesskab. Vi kan ikke fortsætte på den måde, man har gjort gang på gang, nemlig at sige, som hr. Lykketoft siger i dag: Bare vi tager 4-5 års slæb, kan vi begynde at tale om skattenedsættelser. Borgmesteren i Århus, hans tidligere partifælle, siger vist noget lignende, nemlig at kommunerne kan lette skatterne i 1994-95, hvis vi gør sådan og sådan.

Al den snak har vi jo hørt år efter år: Om 4-5 år, min søn, kan du blive lykkeligt gift. Men efterhånden bliver sønnen lidt gammel, og nu skal sønnen altså ind i denne hårde dyst, som det indre marked udgør, og derfor kan vi ikke

[Glistrup]

blive ved med at lytte til hr. Lykketofts tomhedssnak om disse spørgsmål. Nu må vi gå i gang med at få lettet skatterne. Og midlet dertil er først og fremmest at få færre af dem, der generer de mennesker, som tager skatteletelsen i deres egen hånd, nemlig skattebureaukraterne.

Hvad ville der f.eks. ske, hvis man bevilgede skatteministeren yderligere 233 mia. kr. til hans skattebureaukrati? Så ville der højst sandsynligt ske det, at de mennesker kunne inddrive en yderligere skat på 1,5 mia. kr. eller sådan noget lignende. Og så vil hr. Stavad og fru Benedicte Federspiel, som vi så i fjernsynet i lørdags i bagstræbspanelet, som Georg Metz har sammensat, komme og sige: Jamen så tjener samfundet jo 1 1/4 mia. kr. Vel gør det ej; samfundet bliver væsentlig fattigere ved den operation.

For det første er udgifter på 233 mia. kr. bevilget til, at skatteministeren yderligere kan forøge sit vanvidsbureaukrati inden for skatteområdet, noget, der afføder udgifter inden for det private erhvervsliv til ting, der kunne bruges til noget bedre. En ganske fortrinlig førstehåndsgennemgang af realiteterne vil man kunne læse i Skattepolitisk Oversigt for indeværende år, 1990, s. 101-112. Der vil man kunne se, hvor meget der forvoldes af ekstra udgifter.

Men værst af alt: Hvis vi i den situation, Danmark befinder sig i, flytter 1 1/2 mia. kr. fra private investeringer, privat produktion, privat indsats til fortabelsens område med de helt umættelige offentlige kasser – der er ikke grænser for, hvad kulturministeren, undervisningsministeren, udenrigsministeren, og hvad de ellers hedder, kan sluge ind af penge – sker der ikke nogen som helst skattnedsættelse, fordi den såkaldt uærlige skatteyder kommer til at betale noget mere i skat. Der sker noget mere offentligt ødsleri. Det er den eneste virkning, man overhovedet får ud af den funktion.

Derfor vil det ikke lette på skattekaos at ansætte nogle flere og udvide skattebureaukratiet. Det er alt for stort i forvejen. Skrot den umulige mølle og gå ud og bestil noget fornuftigt i stedet for at være skatteminister!

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det bliver mere og mere bemærkelsesværdigt at lytte til hr. Glistrup og til skatteministe-

ren, for de siger meget langt det samme. Hr. Glistrup har den prisværdige egenskab, at han siger det klart, direkte, tydeligt, så ingen er i tvivl om, hvad han mener, hvor skatteministeren enten undviger eller taler mere sort. Men jeg kan i hvert fald konstatere, at hr. Glistrups råd til skatteministeren om at give ufinansierede skattelettelser har skatteministeren i stor stil allerede benyttet sig af med formueskattelettelser, lettelser i forbindelse med generationsskifter med udsættelse af skattebyrden i tusinde generationer osv.

Derfor kan vi da også konstatere, at da skatteministeren blev skatteminister, var der nogenlunde balance på statsfinanserne, mens der nu også i år forventes et underskud et eller andet sted mellem 20 og 30 mia. kr. Det råd er altså fulgt af skatteministeren.

I øvrigt lyttede jeg mig til, at hr. Glistrup nærmest roste skatteministeren for at have skabt kaos på skatteområdet, for at føre en politik, der betyder, at vi ikke får en ordentlig ligning og en ordentlig kontrol. For hr. Glistrup mener, at skattesnyderi er samfundsgavnligt, fordi pengene så bliver i borgernes lommer.

Derfor kan man gøre den konstatering, at det flertal, som skatteministeren bygger forvaltningen af sin politik på, hviler på et flertal, hvor hr. Glistrup er enig med os andre om konsekvenserne, men mener, at konsekvenserne er fornuftige og sunde, hvor vi andre mener, de er ødelæggende både for folks retssikkerhed og for tilliden til en offentlig sektor og den måde, den finansieres på.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal med det samme udløse spændingen og sige, at Det Radikale Venstre under ingen omstændigheder kan stemme for den foreslåede dagsorden. Det ville vi heller ikke have kunnet, hvis vi havde været ubundet af regeringssamarbejdet. Jeg synes, det er en dårlig dagsorden. Den indeholder en række udokumenterede påstande, der har karakter af et paradedorslag.

Det er i orden, at man rejser en debat for debattens skyld – det kan der være megen fornuft og god mening i – men jeg synes ikke, at denne dagsorden er velegnet til at give en fornuftig debat. Jeg synes, man blander forskellige forhold sammen i dagsordenen; man sammenblander således lovgivers ansvar med ministeransvar.

[Ellisabeth Arnold]

Der er ting, som vi har vedtaget herinde i Folketinget, og som vi, der har stemt for det, må tage ansvaret for; herunder ligger kommuneaftalen, som har været omtalt flere gange før. Det er et ansvar, som påhviler de folketingspartier, der har stemt for loven. Udmøntningen påhviler selvfølgelig ministeren.

Detaljerne i aftalen er tiltrådt af Kommunernes Landsforening, som også tidligere i dag har været inddraget i debatten, og det er ikke muligt for os skattepolitikere her at forudsige, om der kan spares 50 eller 55 årsværk ved at ændre frangeringsmaskinerne eller ændre adressepåtegningerne i de forskellige instanser. Kun de mennesker, der sidder i de enkelte administrationer og i forvaltningerne, kan afgøre, om det er fornuftigt. Så detaljeret kan vi ikke lovgive herinde.

Vi har givet tilslutning til skattestyrelsesloven, sammenlægningen af Told- og Skattestyrelse osv.; det er alt sammen vores ansvar.

Det er også vores ansvar, at der kommer en regelforenkling, og vi håber da også, at vi kan få mere medvirken fra Socialdemokratiet og SF til yderligere regelforenkling i fremtiden.

Skatteministeren kom i sin tale ind på adskillige eksempler på regelforenkling, der har været i den forløbne tid, men hvis vi skal fortsætte ad regelforenklingens vej, må vi altså også give afkald på noget af den millimeterretfærdighed, som har skæmmet, tror jeg nok jeg må sige, en del af vores skattelovgivning i fortiden, og så måske slå os til tåls med en centimeterretfærdighed i stedet for. Vi vil gerne medvirke til mere af forenklingsarbejdet, og vi håber også, at flere partier herinde i Folketinget vil være med til det.

Men det, der er ministerens ansvar, er selvfølgelig i sidste instans udmøntningen af aftalerne i praksis. Det er den praktiske sammenlægning af Told- og Skattestyrelsen, ligesom det selvfølgelig også er personalepolitikken i selve Skatteministeriet.

Hvad det angår, lyttede jeg mig til, at hr. Lyketoft og flere andre har sagt, at selvfølgelig skal vi da forenkle, selvfølgelig skal vi sammenlægge Told- og Skattestyrelsen – det kan der være megen fornuft i – og selvfølgelig skal vi rationalisere, men ikke lige på den måde.

Konklusionen er altså, at det ikke er det, at skatteministeren laver om, men det er måden altså, at han gør det på.

Det, der aktuelt er sket, er, at skatteministeren har været stillet over for en meget stor og vanskelig opgave, nemlig at rationalisere og strukturforenkle et stort system.

Det var en opgave, som også ville være vanskelig i et hvilket som helst privat firma og f. eks. inden for bankvæsenet, som det er nævnt. Sådan noget går ikke stille af; det skaber usikkerhed og utryghed hos personalet i mange timer og i mange måneder.

Jeg vil da gerne medgive kritikerne af skatteministeren så meget, at det selvfølgelig ikke er klogt at lave store strukturændringer og samtidig bebude store personalenedskæringer.

Skatteministeren har i en af sine pressemeddelelser udtalt, at der med den opnåede aftale nu er skabt ro og sikkerhed om ansættelsessituationen i årene fremover i Skatteministeriet. Jeg har sagt til skatteministeren, at en god leder i det private erhvervsliv aldrig nogen sinde ville bruge et sådant udtryk til sine ansatte.

Efter at der har været uro om den pågældende arbejdsplads, skal man ikke komme ud med så bombastiske udtalelser, som man ved man ikke kan få nogen til at tro på.

Derfor er det klart, at en skatteminister skal besidde så mange ideelle egenskaber, at man aldrig finder dyderens sum på ét bræt.

Der har utvivlsomt været ledelsesforhold, som kunne have været bedre i flere led i Skatteministeriet, men en minister skal stå for det overordnede ansvar og kan ikke nødvendigvis besidde alle egenskaber perfekt.

Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiet, som har rejst denne forespørgsel sammen med SF, hvordan den perfekte skatteminister skal være. Skal han være politiker, skal han være virksomhedsleder, eller skal han være skatteekspert?

Jeg er sikker på, der er adskillige af de tidligere skatteministre, som har haft disse egenskaber i vekslende styrke og i vekslende proportioner over for hinanden. Og hvis jeg havde siddet tilstrækkelig længe i Folketinget, ville jeg også have kunnet givet hr. Lyketoft karakter for, med hvilken indbyrdes vægtning han havde besiddet disse egenskaber.

Det er meget store krav at stille til en minister. Det er et stort personaleområde, hvor de ansatte i mange år har regnet med, at tingene foregik, som de altid havde gjort, og hvor ændringerne ikke så ud til overhovedet at dukke op i horisonten.

[Elisabeth Arnold]

Jeg synes kort sagt, at dagsordenen og kritikken er forfejlet. Der er en del ting, vi må tage på vores kappe herinde i Folketinget, og der er en del ting, som ministeren i sit eget ministerium må administrere, og som han må tage ansvaret for.

Derfor kan vi ikke tilslutte os dagsordenen. Jeg synes, den er skudt langt over målet og helt udokumenteret.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg synes, det er meget prisværdigt, at fru Elisabeth Arnold tager et helt afgørende medansvar for ministerens dispositioner, men måske tager fru Elisabeth Arnold mere på sig, end hun har ansvar for.

Et godt eksempel: Når toldvæsenets kontrol i Helsingør Distriktstoldkammer i øjeblikket ligger brak – de ved, at 18 mand skal fyres, så arbejdsmoralen er naturligvis stærkt faldende, når man bruger en stor del af sin tid til at spekulere på, om det er mig eller naboen, der skal ud – når kontrolchef Madsen i Helsingør Distriktstoldkammer til Frederiksborg Amts Avis i torsdags kan sige, at de desværre har været nødt til at flytte folk fra både moms- og trafikkontrollen, men den håber de at kunne klare så godt, det nu er muligt – det skal han jo sige, for man siger jo ikke, når man er tolder, at nu har vi helt opgivet kontrollen, men det er jo virkeligheden – og når han beretter om, hvordan man har haft meget store problemer med at inddrive A-skatterne, fordi det er et område, som man ikke før har beskæftiget sig med, og at man har måttet udlåne en række af sine folk til Hillerød, fordi de ikke har folk til at beskæftige sig med disse sager, så er det nogle eksempler på de katotiske tilfælde, vi taler om i mistillidsdagsordenen.

På restanceområdet er hjemlerne et meget stort problem. Der har siden 1. maj ikke været udlægsadgang for skattegæld, fordi Told- og Skattestyrelsen ikke har fået de nødvendige bemyndigelser.

Når fru Elisabeth Arnold spørger, om den leder, vi har i Skatteministeriet, skal være politisk leder, skatteekspert eller personalechef, vil jeg gerne sige, at vi ikke forlanger, ministeren skal være det alt sammen. Men hvis han ikke er, må han købe sig til den nødvendige hjælp, så han har en effektiv personaleledelse, så han har en

effektiv forståelse for det materielle på skatteområdet, og så der faktisk bliver sat ind over for de huller, der er, men det sker ikke, og det er et andet eksempel på det misregimente, vi har talt om i mistillidsdagsordenen.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig fuldt opmærksom på, hvor stor en arbejdsbyrde der hviler på de fem menige medlemmer af den radikale folketingsgruppe, især i Folketingets allersidste arbejdsdage. Og jeg ville ikke engang mene, det var et rimeligt krav at stille til fru Elisabeth Arnold, at hun havde været ude at tale med alle de radikale tillidsfolk, der må være, som har forbindelse med skatte- og toldsystemet – måske oven i købet tale med sin partiformand – men jeg vil egentlig opfordre fru Elisabeth Arnold til, når vi nu er færdige med folketingssamlingen, at tage en ganske grundig drøftelse med de partifæller, der har dette spørgsmål inde på kroppen, før hun fælder den endelige dom over det, vi har sagt fra Socialdemokratiets og SF's side i dag. Så tror jeg nemlig, at fru Elisabeth Arnold vil komme til det resultat, at vi har været meget mådeholdne i vores ordvalg her i dag.

For det handler efter min opfattelse om en fuldstændig forkert måde at gribe en så stor og besværlig sag som fusionen af skatte- og toldvæsenet an på ikke at sørge for, at de omkostninger, der selvfølgelig er ved en så stor fusion, er dækket ordentligt ind, ikke vente på, at de rationaliseringsgevinster, der selvfølgelig kommer, faktisk når at komme, men stille store nedskæringskrav med det samme, og det handler om at lade det sejle et helt år uden en øverste administrativ ledelse. Det skal gå galt.

Og ingen privat virksomhed ville have grebet det an på den måde, for den var gået fallit for længe siden, hvis den havde grebet det an på den måde.

Jeg har meget høje tanker om den nuværende skatteministers begavelse. Hvis jeg troede, at dette her var problemer, han ikke havde været i stand til at sætte sig ind i og ikke havde været i stand til at tackle, hvis han ville, havde jeg måske været mildere i min kritik. Problemet er, at en meget stor del af miseren er politisk dårlig vilje, alt for meget af det samme tankegods som det, hr. Glistrup stod og udbredte sig om heroppe for lidt siden, nemlig at det i grunden er me-

[Lykketoft]

get godt, hvis man vil have afviklet velfærds-samfundet, at lade indtægtskilderne smuldre, for så kommer der nok et eller andet flertal, der vil skære ned bagefter. Det er jo i virkeligheden det fælles arvegods fra den nuværende skatteminister og hr. Glistrup, og det er det, der bliver enden på alt dette her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal gerne medgive hr. Lykketoft, at der hviler en stor arbejdsbyrde på de menige radikale folketingsmedlemmer, som der også gør på hr. Lykketoft, men det har ikke forhindret mig i at tale med adskillige radikale tillidsfolk om det, der sker i skattevæsenet i disse tider. Jeg må dog også sige, at min erfaring fra det private erhvervsliv også siger mig, at der er nogle, der er meget sarte, og nogle, der er meget følsomme over for forandringer. Danskerne er generelt et meget utilfreds folkefærd; det viser sig, hvis man går ud og spørger dem, hvordan de synes om livet. Det værste, man kan foreslå dem, er ændringer.

En person med tilknytning til skattesystemet, som jeg talte med så sent som i går, beklagede sig over, at han havde været ude at besøge nogle på et kontor, hvor man skulle flytte og slås sammen med nogle andre, og han beklagede sig meget over, at de skulle sidde dér i flytterod, og de vidste, at de skulle til at lave noget nu, de ikke havde prøvet før.

Den slags modvilje mod omstillinger, den træghed i et system, synes jeg også siger noget om, hvad det er for en opgave, skatteministeren har. Der er mennesker i dette land, som har været så sikre på, at der aldrig nogen sinde ville blive ændret noget som helst i deres ansættelsesforhold eller arbejdsopgaver, at de har slået sig til tåls med, at verden for evigt ville se ud, som den gjorde nu.

Hvis styrelser skal slås sammen, må der selvfølgelig også på et eller andet tidspunkt være flytterod; der skal ryddes nogle hylder, der skal tømmes nogle ringbind, og der er mennesker, der skal omskoles til at lave noget andet.

Hr. Lykketoft sagde, at ingen privat virksomhed ville have gjort tingene på den tilsvarende måde. Jo, det er der sikkert masser af private virksomheder der har gjort. Jeg har selv prøvet at være med til en omstrukturering, hvor man lavede tingene så kaotisk og tåbeligt, at der

selvfølgelig faldt opgaver på gulvet, som ikke blev løst. Jeg har også været vidne til, at man andre steder stille og roligt i et tempo, som alle kunne følge med i, lavede en efteruddannelse og en omfordeling af nogle opgaver, sådan at ingen, når tingene var færdige, havde opdaget, at de egentlig var sket. Opgaver løses på forskellig måde, men jeg har også indtryk af, der har været meget stor træghed i systemet mod enhver form for forandring.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg synes fortsat, det er vældig påskønnelsesværdigt, at fru Elisabeth Arnold forsvare ministeren. Jeg ville ønske, at fru Elisabeth Arnold havde haft tid til at sætte sig ind i problemerne.

Hvor ligger besparelsen, når man på chefområdet erstatter 2 med 5? Det er det, der sker nu: Man har fyret 2, og så har man ansat 3.

De to, som man har fyret, skal have fuld rådighedsløn i 3 år og derefter pension, til de ikke kan mere, og så har man ansat 3 chefer i stedet for de to, man havde før. Hvor ligger besparelsen? Hvor er rationaliseringen? Hvor er forenklingen? Eller tag SL-SE-området, hvor man vel i realiteten med det aktstykke, der lå i Finansudvalget, har opgivet at bruge SL-SE-tallene for 1989, men hvor man stadig væk har en eller anden forestilling om, at SL-SE-systemet holdes ajour af Gud ved hvem. Tallene skal bruges senere til sammenligning.

Eller tag udsøgningskriterierne, hvor man har det problem rundt omkring i kommunerne, at man ikke får gennemført kontrol af de udsøgte regnskaber. Det betyder, at de ikke vil blive udsøgt det efterfølgende år. Det er næsten noget af det værste, der kan ske, at man ikke når at kontrollere områder, man har udsøgt, for dermed vil det, der måtte være det forkerte, i efterfølgende år falde ud og ikke blive udsøgt. Eller tag det område, der hedder retssikkerhed. På alle disse områder har vi dokumenteret i debatten, at tingene ikke fungerer.

Jeg synes, fru Elisabeth Arnold burde sætte sig lidt bedre ind i tingene.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg blev sådan set bekræftet i, at fru Elisabeth Arnold har talt med alt for få, når det, hun

[Lykketoft]

kunne fremhæve her, var ganske almindelig modvilje hos en enkelt medarbejder mod at skulle flytte kontor og være i rod. Jeg er selvfølgelig fuldstændig enig med fru Elisabeth Arnold i, at man må stille også offentligt ansatte, herunder også ansatte i told- og skattevæsenet, over for krav om endda betydelige omstillinger.

Vi har heller ikke kritiseret selve fusionsideen, men vi har påpeget, at hvis en privat virksomhed havde grebet det an på denne måde, ville den antagelig ikke længere være i markedet. Det tror jeg er situationen.

Jeg synes også, at det, fru Elisabeth Arnold sagde, var forkert af en ganske bestemt anden grund. Jeg har faktisk få steder haft kontakt med offentligt ansatte og offentligt ansattes organisationer, som har været så indstillet på rationaliseringer og omstillinger – endda igennem en meget lang årrække – som personalet i told- og skattevæsenet. Det er ikke selve omstillingsviljen, der har manglet; men det, der sker nu, er ren nedbrydning af et system.

I øvrigt vil jeg gerne, nu da jeg er heroppe, stille det samme spørgsmål til fru Elisabeth Arnold, som jeg tidligere på dagen stillede til hr. Aagaard. Synes fru Elisabeth Arnold, det er i orden og rimeligt, at man på grund af disse forskellige vilkårlige nedskæringer i ressourceforbruget ikke opfylder gamle aftaler om automatiske indberetningssystemer og ikke udnytter automatiske indberetninger på renteområdet, ikke indfører systemet med hensyn til a-kassekontingent og fagforeningskontingent, sådan som det var aftalt i 1985? Synes fru Elisabeth Arnold, det er politisk acceptabelt? Synes fru Elisabeth Arnold, det er administrativt fornuftigt, når det almindelige, mest udbredte skøn på dette område er, at vi kunne hente milliardbeløb ved at få lovene overholdt?

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning. Og så skal den sidste ordfører have en chance.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Først til hr. Jens Thoft, som spurgte, hvor besparelsen lå, når man skiftede 2 personer ud med 3, hvor de to skulle have fratrædelsesgodtgørelse.

Jamen det er altså for firkantet at se på det, som om det kun er et spørgsmål om lønsummen. Der kan være personer, som er blevet trætte eller er kørt sure i systemet, eller hvad ved jeg – det kan siges på mange måder – der kan være personer, som simpelt hen ikke egner sig til den stilling, de har, og hvis tjenester man ikke mere ønsker at gøre brug af. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at sætte dem fra bestillingen og sætte nogle andre ind, som måske kan gøre det bedre. Det er enhver leders ret at kunne tilpasse sit personale til den organisation, han gerne vil have til at fungere.

Til hr. Lykketoft vil jeg sige, at det, jeg nævnte, ikke var et generelt indtryk af, at alle gik rundt og var utilfredse. Der er selvfølgelig også personer, som har været fuldstændig indstillet på at rationalisere, gøre deres arbejde effektivt og godt og gå med på de ideer, som bliver dikteret dem fra oven. Sådan er det, når der kommer en ledelse, som siger: Vi vil have lavet tingene om.

Men derfor kan det godt alligevel undre én, når man møder folk, som beklager sig over, at de i forbindelse med en sammenlægning af to styrelser skal sidde i flytterod et stykke tid. Andet ville være fuldstændig umuligt; selvfølgelig skal de sidde i flytterod i et stykke tid. Det brugte jeg som et ganske lille eksempel på, at der også kan være en irritationsstærskel, som måske har været urimelig lav.

Bente Juncker (CD):

Da jeg kørte herind i formiddags, tænkte jeg, at det her går nok rimelig kvikt og hurtigt. Lovgivningen på dette område er jo stort set på plads, aktstykkerne er på plads, og hvad skal vi så egentlig tale om?

Men sådan skulle det ikke være. Der er blevet foreslået en dagsorden, som er udtryk for en personlig hetz mod skatteministeren og i særdeleshed mod hans administration af tingene. Og hvad er gået igen i alle disse kritikpunkter? Det er, at nogle mennesker er blevet fyret, at man har flyttet om på nogle ting, ændret nogle ledelsesformer osv. Og jeg vil bare sige, at vi er selvfølgelig ikke altid enige med skatteministeren i CD, men når det drejer sig om, hvordan skatteministeren administrerer, lader vi skatteministeren om det, så længe skatteministeren ikke administrerer mod et flertal i Folketinget.

[Bente Juncker]

Der har overhovedet ikke været talt om alle de saglige punkter, der blev remset op, da skatteministeren besvarede forespørgslen her i Folketinget. Det har alene drejet sig om en meget kedelig hetz mod ministeren, som CD naturligvis ikke kan tage del i.

Men når jeg siger, at vi ser lidt anderledes end skatteministeren på nogle af punkterne, så lad mig nævne, at CD stemte imod afbureaukratiseringsplanen. Vi synes ikke, at man skulle fyre 5.000 offentligt ansatte her og nu og straks, og vi tager ikke del i den hetz mod de offentligt ansatte, som så mange andre fremkommer med. Det hindrer selvfølgelig ikke, at hvis der er fornuft i at lave om på nogle ting og CD kan se viljen til det, kan CD bakke det op, men vi valgte at stemme imod det punkt ved finanslovsafstemningerne.

En anden ting, som har været diskuteret meget i dag, specielt fra hr. Jens Thofts og hr. Lyketofts side, er de manglende penge. Staten mangler penge, det går ud over finansministerens konto, og det er så skatteministerens skyld. Der mangler jo også penge, fordi folk ikke køber nye biler, jamen så er det sandelig også skatteministerens skyld, at registreringsafgiften er så høj. Nu har skatteministeren værsgo at sige til sin finansminister, at vi må lempe lidt på registreringsafgiften, så vi får købt nogle flere biler og får lidt flere penge i statskassen. Jamen hvad er det for en argumentation?

Når CD ser på alle disse fyringer i skattevæsenet, må vi sige, at det er skatteministerens ansvar. Det er skatteministeren, der har lagt lovgivningen frem, og der er et flertal, der har stemt den hjem. Men vi kunne godt tænke os at se på, hvilke folk vi skal have i ministeriet og ligningsmyndighederne. Hvem er det, vi skal have fremover?

For hvor ligger problemerne? De ligger jo i virksomhedsligningen, ikke hos de 90 eller 92 pct. af skatteyderne, som er lønmodtagere, hvor det hele stort set er kørt ind på edb, og hvor vi har alle oplysningerne. Derfor har jeg med glæde noteret mig de oplysninger, som skatteministeren har givet her i dag, om, at der er kommet en meget effektiv skatteligning, selv efter al den hurlumhej, der har været de sidste par år inden for hans område.

Vi vil gerne stille nogle krav til personalet i Skatteministeriet, forstået på den måde, at de skal kunne lige så meget som de firmaadvoka-

ter og revisorer, de skal matche og forhandle med. Det betyder til gengæld, at vi er nødt til at gå væk fra nogle af de meget lave lønrammer, der findes for offentligt ansatte. Vi må stille nogle krav til de offentligt ansatte, så de tager de samme uddannelser og er på samme niveau som dem, de skal forhandle med, så de kan matche i de forhandlinger og få ført deres sager frem.

Derfor må vi se nærmere på et puljesystem, så man kan afvige fra de almindelige normer, hvor en skatterevisor får 250.000 kr., mens den revisor, som er hans forhandlingsmodpart, får 650.000 kr. Det betyder, at de dygtigste og bedste hoveder i Skatteministeriet og hele forvaltningsområdet meget hurtigt sluses ud til de private virksomheder. Det er en kedelig tendens. Vi skal sørge for at sikre, at de gode folk bliver der, og samtidig garantere dem et ordenligt lønniveau.

Med hensyn til dagsordenen har det været sagt af både hr. Lyketoft og hr. Jens Thoft, at alle disse pinde i dagsordenen er ligesom blodbadet i Stockholm. Centrum-Demokraterne kan ikke stemme for en eneste af disse pinde i dagsordenen, og jeg skal derfor sige, at vi vil stemme nej.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er enig med fru Bente Juncker i, at det er vigtigt, at de, der skal foretage ligning og kontrol, har en uddannelse, som giver dem mulighed for at matche dem, de kommer til at sidde over for.

Men det, der sker i øjeblikket, er jo altså, at der bliver færre og færre, der overhovedet får mulighed for at foretage ligning og kontrol. Derfor vil den løsningsmodel, som fru Bente Juncker peger på, ikke løse noget her og nu. Problemet er tværtimod, at den eneste buffer, man har, det eneste frie område, man kan tage folk fra, er lignings- og kontrolområdet. Jeg forstod, at fru Bente Juncker og jeg i hvert fald er enige om, at dette område er meget vigtigt, at vi kan miste meget store beløb, og at det kontrolresultat, vi ser, kun er toppen af isbjerget, for hvis den generelle opfattelse bliver, at man kan foretage momsuddragelse og skattesnyd, uden at det bliver opdaget, bliver incitamentet, lysten til at gøre det, jo desværre meget større.

[Stavad]

Men ud over de områder, vi har nævnt i dag, står Skatteministeriet jo også for andre ting. I dag har Dansk Told- og Skatteforbund set sig nødsaget til at udsende en meddelelse om, at det, der sker i øjeblikket, betyder f.eks., at narkokontrollen bliver kraftigt forringet, fordi man ikke har de ressourcer, der skal sættes af på området, og at det også får betydning i forhold til vore broderlande Sverige og Norge. Og det synes jeg da er et område, som også fru Bente Juncker burde interessere sig for.

Jeg tror, at det, der sker i øjeblikket, ikke »bare« kommer til at berøre vore hjemlige forhold. Når det betyder, at eksempelvis den meget vigtige narkokontrol bliver droslet ned, fordi der ikke er mandskab til at udføre den, vil det også sætte os under anklage i forhold til vore nabolande.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det var det første saglige indlæg fra hr. Stavad i dag, for det lød jo meget rørende og meget pænt med denne narkokontrol.

Men sådan har linjen ikke været i debatten i dag, hr. Stavad. Linjen har hele tiden været, at man skulle udtrykke mistillid til skatteministeren. Men jeg har ikke noget imod, at vi taler sagligt om tingene og måske kan gå sammen om at ændre på nogle af de styringsmodeller, der findes.

Men det kræver altså, at man ikke går herop på Folketingets talerstol og døller en minister ned i sølet, for det er der ingen grund til. Ministeren har administreret i henhold til det, Folketinget har bestemt, og så må vi rette os efter det.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes, fru Bente Juncker har påtaget sig en større opgave, end rimeligt er, nemlig at forsvare skatteministerens måde at varetage sit embede på. Hvis fru Bente Juncker havde gjort sig den ulejlighed at lytte efter, er der nævnt en række konkrete eksempler i debatten. Jeg vil gerne skænke fru Bente Juncker en kopi af min tale tidligere på dagen.

Desuden er denne debat jo ikke startet i dag. Den har løbet i lang tid, vi har fået besvarelser i Finansudvalget, hvor der er svaret udenom,

hvor der ikke er givet tilstrækkelige svar, og vi har ikke fået sandsynliggjort, at skatteministeren kan leve op til det, han selv siger at han kan. Man fjerner 500 stillinger, samtidig med at man tilføjer nye opgaver for 810, og så påstår man udokumenteret, uden nogen planlægning, uden noget forsøg på at sige, hvordan man får enderne til at hænge sammen, at tingene kan fungere alligevel, som om intet var hændt.

Jeg synes, at fru Bente Juncker skulle skænke sig selv den glæde at sætte sig ned og sætte sig en lillebitte smule ind i sagen. Jeg har materialet og vil gerne låne det til fru Bente Juncker.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg vil da godt give fru Bente Juncker endnu et eksempel. Jeg har faktisk været meget konkret og nævnt talløse eksempler på ministerens misregimente under debatten i dag.

Lad os tage »Revision 89«, den særlige gennemgang af 1988, hvor ligningsplanen fra Ligningsrådet byggede på, at disse ting skulle følges op. Er det sket, fru Bente Juncker? Var virkningen af det aktstykke, som Finansudvalget behandlede, ikke netop, at man skar tingene væk?

Samtidig ved jeg godt, at ministeren har fastslået her, at man sandelig har den mest effektive ligning nogen sinde. Men man kan jo ikke både spare tingene væk og fastholde, at ligningen fortsat foregår.

Hvordan går det med »Revision 89«? Er den erfaringsopsamling rent faktisk sket? Hvordan går det med den ligningsplan, der var forudsætningen? Er den fulgt op? Svaret er nej, og sådan er det på område efter område, og det er det, der er problemet, fru Bente Juncker.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Bente Juncker for en kort bemærkning, og så slutter de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige, at jeg har lyttet til debatten, og jeg er blevet noget beskæmmet, for det, det egentlig drejer sig om, hr. Stavad, er jo fyringen af nogle chefer. Det er jo det, der har gennemsyret denne debat, som om det var socialdemo-

[Bente Juncker]

kratiske medlemmer, det handlede om, sådan har jeg opfattet det.

Og så vil jeg gerne sige til hr. Jens Thoft, at jeg har bemærket alt det, hr. Jens Thoft har stået og remset op. Alting sejler, gode hoveder fyres, og vi må have stoppet de huller. Alt det er jo en sammenblanding, og det er hele dagsordenen jo også, fordi der sikkert mangler noget lovgivning i henhold til, hvordan hr. Jens Thoft mener, der skal lovgives her i landet på dette område. Men så må hr. Jens Thoft stille forslagene og få et flertal for dem.

Det andet, som også blandes ind i dagsordenen, er jo det administrative, hvor man døller ministeren. Og her siger jeg, at så længe ministeren administrerer i overensstemmelse med, hvad et flertal i Folketinget mener, har vi ikke noget at komme efter.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Man har forsøgt at hvirvle utrolig mange ting op under denne debat.

Fra Socialdemokratiets og SF's side er der draget en lang række såkaldte eksempler frem på uhensigtsmæssig administration. Såvel Socialdemokratiet som SF angiver at have kilder til disse oplysninger. Det skal jeg selvfølgelig ikke kunne udtale mig om, men jeg kan i hvert fald sige, at det er et fælles træk for samtlige de eksempler, der er ført frem, at disse kilder har givet en stærkt fordrejet og groft forvansket fremstilling af kendsgerningerne.

Jeg har også bemærket, at når der fra forskellige ordføreres side er rejst indvendinger mod Socialdemokratiets og SF's kritik, er de pågældende ordførere blot blevet mødt med den afvisning, at disse ordførere sikkert har haft for dårlig tid til at sætte sig ind i tingene. Det er en lemfældig måde at debattere på.

Tilbage står jo det klare indtryk, at det hele dybest set handler om et dybt forskelligt syn med hensyn til den rigtige størrelse af den offentlige sektor. Hvis man skal tage de ting for pålydende, der er ført frem fra Socialdemokratiets og SF's side under denne debat, er der tilsyneladende ingen grænser for, hvor mange mennesker der skal være ansat ved skatte- og afgiftsadministrationen her i landet.

Jeg vil i mit svar i særlig grad hæfte mig ved fem hovedpunkter i den kritik, der er rejst.

For det første har navnlig hr. Stavad sat spørgsmålstegn ved, om det nu også er fornuf-

tigt at afskedige tjenestemænd for derefter at sende dem på rådighedsløn. Jeg skal gøre opmærksom på, at når en tjenestemand kan oppebære rådighedsløn i en sådan situation, skyldes det simpelt hen de tjenestemandrets regler, der giver denne rettighed. Hvis det forhold, at tjenestemænds ret til rådighedsløn skulle afskære os fra at foretage personalebudsninger, var det jo det samme som at sige, at der aldrig nogen sinde kan foretages nogen som helst reduktion af den offentlige sektor.

Jeg nægter trods alt at tro på, at det er det synspunkt, Socialdemokratiet vil stå for, når det kommer til stykket. Men det er i alle tilfælde konsekvensen af det socialdemokratiske standpunkt, at der aldrig nogen sinde kan foretages reduktioner i den offentlige sektor, for så kan man jo altid fremføre det argument, at tjenestemændenes ret til rådighedsløn gør, at der ikke skal afskediges tjenestemænd.

Når to organisationer som toldvæsenet og skattevæsenet lægges sammen, sker der jo simpelt hen det, at der bliver overflødige stillinger. Tag f.eks. sammenlægningen af et amtsskatteinspektorat og et distriktstoldkammer. Før var de to chefer, nu er der kun plads til én, det siger sig selv. Derfor bliver der overflødige stillinger som følge af en sammenlægning af to organisationer, og i en sådan situation er det selvfølgelig også berettiget at foretage afskedigelser efter de regler, der gælder. Og det betyder altså, at man får ret til rådighedsløn.

Så var hr. Stavad også inde på, at det er urimeligt at afskedige mennesker, som har opbygget stor erfaring gennem et langt liv, og måske erstatte dem med yngre mennesker på lederposterne. Jeg har nu det syn på personalepolitik, at i en velfungerende organisation skal der være en hensigtsmæssig blanding af ældre, erfarne mennesker og yngre mennesker, der møder op med friske kræfter. Det vil medføre en stivnet organisation, og det vil være en helt forfejlet personalepolitik, hvis der overhovedet ikke kan komme yngre mennesker ind.

Det andet synspunkt, der har været ført frem, er, at det er ikke muligt at gennemføre personalebesparelser og samtidig opretholde en fornuftig ligning og kontrol. Jeg dokumenterede klart i min indledning, at fra 1987 til 1989 er der opnået bedre kontrolresultater i såvel toldvæsenet som skattevæsenet, samtidig med at personaleforbruget har været faldende. Toldvæsenet har

[Skatteministeren]

forbedret kontrolresultaterne med 200 mio. kr., skattevæsenet med 450 mio. kr., mens personaleforbruget i Skatteministeriet er reduceret med 330 fuldtidsstillinger. Jeg synes, at de tal taler for sig selv.

Det er nemt nok at komme og sige, at der vil blive tale om svækket kontrolindsats i fremtiden, når der foretages yderligere personalereduktioner. Vi kan altså dokumentere med de tal, der er realiteter i, nemlig dem, vi kan gøre op fra 1987 til 1989, at det forholder sig stik modsat. Kontrolresultaterne er nemlig blevet stadig bedre, samtidig med at ressourceforbruget på personalesiden har været faldende.

Det siger sig selv, at selvfølgelig er det muligt inden for told- og skattevæsenet ligesom inden for alle andre samfundsområder at opnå bedre resultater med lavere ressourceforbrug gennem bedre effektivitet i arbejdet. Og man må da sige, at det er enhver regerings pligt at forsøge at udnytte sådanne rationaliseringsgevinster. Derfor må jeg selvfølgelig også afvise hr. Jens Thofts påstand om, at kontrolarbejdet ligger brak. De tal, jeg netop har dokumenteret her, viser tværtimod, at der er opnået stadig bedre kontrolresultater.

Og jeg må også klart afvise hr. Stavads påstand om, at der skulle blive tale om en svækket narkokontrol i de kommende år. Det vil der overhovedet ikke blive tale om. Tværtimod har det selvsagt allerhøjeste prioritet for regeringen at sørge for en god og forsvarlig narkokontrol, hvor told- og skattevæsenet jo i øvrigt må samarbejde med politiet.

Så har fru Bente Juncker ret i, at det handler jo netop ikke kun om, hvor mange der er ansat, men i høj grad også om, hvilken uddannelse de har, og hvordan de bliver lønnet.

Der er et tredje punkt, jeg også godt vil tage fat i. Navnlig hr. Lykketoft var flere gange inde på spørgsmålet om at udvide omfanget af automatiske indberetninger til skattevæsenet. Det er jo denne blinde tro på, at man kan løse alle problemer blot ved at ekspandere indberetningssystemerne. Jeg vil gerne medgive, at et led i en fortsat forenkling af selvangivelsen også må være, at vi kan få de flest mulige oplysninger trykt på selvangivelsen, og det kræver selvfølgelig en indberetning.

Men det er også vigtigt, at denne ekspansion af edb-indberetningerne forløber på en sådan måde, at vi kan være sikre på at få sikre og for-

svarlige indberetninger. Alternativet er jo det, som vi faktisk oplevede i sommeren 1988, det første år efter skattereformen, hvor der var foretaget en meget kraftig udvidelse af indberetningsområdet. Jeg tror, at alle husker, hvilke problemer der var med sikkerheden i de foretagne indberetninger, navnlig på renteområdet. Og jeg skal da gerne sige, at min politik har været, at det først og fremmest er vigtigt at få skabt sikkerhed omkring de etablerede indberetningssystemer, før vi bruger store ressourcer på yderligere udvidelser af systemerne.

På den baggrund undrer det mig også lidt, at hr. Jens Thoft – eller var det hr. Stavad? – gik stærkt ind i spørgsmålet om costbenefitanalyser. Dette fine udtryk dækker over, at før der igangsættes nye, store edb-projekter, skal der foretages en afvejning af omkostningerne i forhold til provenuet. Jeg blev kritiseret for, at der ikke var foretaget sådanne analyser. Jamen det fremgår af, hvad jeg netop har sagt, at der faktisk ikke er etableret nye, store edb-kontrol- og indberetningssystemer siden efteråret 1987, fordi opgaven har været at få de indberetningssystemer, der var etableret, til at fungere sikkert og effektivt. På den baggrund forstår jeg ikke kritikken, men jeg vil gerne understrege, at i de kommende år vil der blive foretaget sådanne analyser forud for etableringen af større edb-systemer. Jeg er selvsagt en stor tilhænger af disse analyser, man kan måske netop sige, at de burde have været foretaget gentagne gange før i tiden.

Jeg må i øvrigt afvise påstanden om, at de edb-besparelser, der foretages i Skatteministeriet i indeværende år, skulle give et provenutab på mellem 200 og 300 mio. kr. Kommunernes Landsforening er blevet anført som kilde til denne oplysning. Jeg vil gerne sige, at Kommunernes Landsforenings udtalelse om et sådant provenutab er baseret på nogle meget foreløbige oplysninger om, hvilke edb-besparelser der var planlagt, og Skatteministeriet og Kommunernes Landsforening har netop forhandlet en, skal vi sige mere brugervenlig udgave af de forskellige edb-systemer. Det betyder, at de ansatte i den enkelte skatteforvaltning bedre kan udnytte de edb-systemer, der tilbydes, end tilfældet øjensynlig har været hidtil. Og derfor er jeg helt overbevist om, at den meget foreløbige KL-vurdering, som er blevet refereret, vil have et helt andet udseende i dag.

[Skatteministeren]

Så er der det fjerde punkt, jeg godt vil kommentere. Navnlig hr. Lykketoft var inde på, at Kommunernes Landsforening har beskyldt mig for at være årsag til udhuling af skattegrundlaget, fordi jeg praktiserer den såkaldte appelbegrænsning, hvor hovedreglen er, at hvis en skatteyder har vundet en sag, anker vi ikke til højere instans. Jeg må klart afvise den påstand, der jo er baseret på den blinde tro på, at blot der ankes, vinder staten. Hr. Lykketoft har jo intet som helst holdepunkt for, at det at trække sagerne ud i årevis for til syvende og sidst at lade dem ende ved Højesteret skulle resultere i, at staten vinder sagen. Vi har tværtimod et eksempel på fra 1987, at staten førte en sag helt til Højesteret og tabte den, med et provenutab til følge.

Derfor må jeg selvfølgelig også klart afvise, at der skulle være tale om en udhuling af skattegrundlaget. Der er tale om, at når en skatteyder har fået medhold ved domstolene eller Landskatteretten, er det det samme som at sige, at der i årene forud må være blevet opkrævet skatter ud over, hvad der er hjemmel til, og så er der selvfølgelig kun ét at gøre, nemlig at tilbagebetale det pågældende beløb. Sådan må retssikkerhed være.

Og så endelig det femte punkt, nemlig den kritik, som er fremkommet fra både Socialdemokratiet og SF over, at jeg ikke gør en tilstrækkelig kraftig indsats for at lukke huller, som det hedder. Jeg tror oven i købet, at hr. Lykketoft udtrykte det sådan, at det skyldtes mangel på indsigt i den materielle skattelovgivning. Jeg vil nok sige, at det er et ret stærkt synspunkt at fremføre. Men det skal jeg ikke forfølge videre, blot sige, at det kunne jo også skyldes et forskelligt syn på, hvordan skattelovgivning skal praktiseres. Og jeg har på intet tidspunkt lagt skjul på, at det giver udviklede skatteregler og et kludetæppeagtigt skattesystem, hvis vi skal lave hovsaindgreb i Folketinget, hver eneste gang en eller anden konkret sag blæses op i dagspressen. Derimod er der fornuft i at lave gennemarbejdede ændringer af regelsættene, når vi opdager, at reglerne er forældede, uhenigtsmæssige eller på anden måde trænger til en justering.

Lad mig som et eksempel på en sådan ændring af regelsættet nævne en lovgivning, som regeringen og Socialdemokratiet gennemførte i fællesskab, nemlig indgrebet mod visse an-

partsinvesteringer, hvor vi nu, så vidt jeg kan se, én gang for alle har fået gjort op med disse årlige razziaer mod anpartsprojekter, hver gang annoncerne begyndte at florere i aviserne ved juletid. Her tog vi os netop god tid til at lave et sammenhængende og gennemarbejdet kompleks i stedet for at halse bag efter konkrete sager i dagspressen.

Det er sikkert et sådant forskelligt syn på, hvorledes skattelovgivning skal være, der kommer til udtryk, når Socialdemokratiet kritiserer regeringen og mig for manglende vilje til at sætte ind over for de såkaldte huller. Nu kan der jo altså også nogle gange være tale om, at vi har et helt forskelligt syn på, hvad der er huller, og hvad der ikke er det.

I det svar, jeg gav på forespørgslen ved denne debats start, har jeg for det første dokumenteret, at Danmark har en forholdsvis dyr skatte- og afgiftsadministration, for det andet, at det i de sidste 3 år med indsats af færre ressourcer har været muligt at opnå stadig bedre kontrolresultater, og for det tredje, at der er vedtaget en lovgivning og lavet aftaler med Kommunernes Landsforening, som vil sikre en mere effektiv lignings- og kontrolindsats i de kommende år.

Det er realiteter. Over for det har i debatten i dag fra Socialdemokratiet og SF stået en stribe af løse påstande og udokumenterede beskyldninger, synes jeg, der så munder ud i en mistillidsdagsorden.

Nu er en sådan mistillidsdagsorden jo da i det mindste klar tale, og det skal S og SF ikke have utak for, men vi kom jo nok nærmest sandheden om, hvad der ligger bag dagsordenen, da hr. Lykketoft sagde, at efter hans opfattelse var der fra skatteministerens side mest af alt tale om det, hr. Lykketoft kaldte politisk dårlig vilje.

Det er hr. Lykketofts udtryk, og det er hr. Lykketofts karakteristik. Det er måske mere præcist at sige, at der er tale om et forskelligt syn på skattepolitik på en række afgørende områder. Men det ændrer ikke ved eller understreger måske netop, at baggrunden for den debat, vi har haft i dag, nok først og fremmest er, at der er tale om et forskelligt syn på den offentlige sektors størrelse og principperne for dansk skattepolitik.

På regeringens vegne må jeg afvise den dagsorden, der er foreslået.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Skatteministeren talte meget om løse påstande. Jeg synes, at jeg i debatten har forsøgt at være meget præcis.

Jeg vil spørge, om ministeren ikke vil bekræfte, at det er rigtigt, at hvis vi går til ligningslovens § 16 a, stk. 2, så havde ministeren oprindeligt – eller den, han bemyndigede dertil – en ret til at nedsætte skatten i forbindelse med nedskrivning af aktiekapital eller andelskapital uden for likvidation. Og er det ikke også rigtigt, at ved lov nr. 888 af 20. december 1989 blev denne myndighed lagt over til den regionale told- og skatteforvaltning og for Københavns og Frederiksberg Kommunerens vedkommende Skattedirektoratet? Og er det ikke rigtigt, at ministeren i begrundelsen sagde, at formålet var regelforenklning?

Og er det ikke også rigtigt, at vi ved lov nr. 59 af 7. februar 1990 – altså mindre end halvanden måned efter den forrige regel – ændrede reglen tilbage, så det i § 16 a, stk. 2, 1. punktum, er sådan, at den regionale told- og skatteforvaltning udgår, og i stedet for indsættes ministeren igen? Er det ikke sådan, at det er frem og tilbage, og det har ministeren begge gange begrundet med regelforenklning?

Er det ikke også rigtigt, at banker, pensionskasser osv. har indberettet obligations- og pantbrevsrenter i år? Og er det ikke rigtigt, at ministeren ikke har udnyttet de tal, som allerede ligger, fordi systemet ikke er udviklet?

Ministeren siger, at det er vigtigt at lave gennemarbejdede regelsæt. Men er det ikke sådan, at konkursreglerne blev gennemarbejdet i en særlig betænkning for mere end 2 år siden? Og er det ikke rigtigt, at vi endnu ikke i Folketingets Skatteudvalg har set ministerens ændringsforslag? Hvor lang tid skal ministeren da have til at gennemarbejde tingene? Skat ved konkurs og akkord er et meget betændt problem, fordi det giver en særlig mulighed for fuldstændigt at unddrage sig skat.

Jeg vil gerne vedrørende disse tre konkrete eksempler spørge ministeren: Har jeg ikke ret? Forholder det sig ikke sådan, som jeg siger?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hr. Jens Thoft har ikke ret.

For det første har jeg for nylig her i Folketinget oplyst, at regeringen ved starten af den nye

folketingssamling fremsætter et lovforslag vedrørende den skattemæssige behandling ved konkurs og akkord.

For det andet nævnte hr. Jens Thoft spørgsmålet om forskellige indberetninger. Det er ikke korrekt, at disse indberetninger ikke nyttiggøres. Disse indberetninger nyttiggøres i vidt omfang, bl.a. i forbindelse med kontrolarbejdet.

Det, vi derimod har afstået fra, er at fortrykke disse indberetninger i visse situationer på den selvangivelse, skatteyderne modtager, fordi kvaliteten af indberetningerne ikke har været sådan, at vi har turdet anvende oplysningerne på den fortrykte selvangivelse.

For at kunne anvendes dér skal der nemlig være en rimelig grad af sikkerhed omkring de indberettede oplysninger. Vi ved – og det var måske det, man skulle have lært af i fortiden – at der altid går en periode, fra en ny indberetning iværksættes, og indtil kvaliteten af det indberettede har en sådan karakter, at det med sikkerhed kan anvendes og fortrykkes på selvangivelsen.

Jeg tror, vi må være enige om, at når skatteyderne modtager en selvangivelse, så skal der være tillid til, at de oplysninger, der trykkes på selvangivelsen, også er korrekte. Og hvis ikke vi er fuldstændig sikre på, at det er sådan, så er det bedre ikke at trykke dem på selvangivelsen. Men derfor har vi alligevel nytte af de oplysninger, der ligger i systemet. Og en dag er kvaliteten af disse indberetninger sådan, at de kan bruges på selvangivelsen.

Derfor må jeg afvise, at der er tale om spildte indberetninger.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg vil gerne argumentere imod ministerens bemærkninger om skat ved konkurs og akkord.

Nu siger ministeren, at de nye regler kommer til efteråret. Det sagde ministeren rent faktisk også sidste år i forbindelse med en skattedebat lige før sommerferien: De kommer til efteråret. Og det sagde ministeren rent faktisk også i sommeren 1988, lige efter at regeringen var tiltrådt og ministeren var blevet minister. De ligger på mit bord, sagde ministeren, og de kommer. Og hver eneste gang vi har spurgt i Skatteudvalget, har ministeren sagt: Det er lige på trapperne. Men allerede i februar 1986, har hr. Stavad op-

[Jens Thoft]

lyst mig om i pausen, kom Skattelovrådets betænkning med færdige lovforslag og det hele.

Hvor lang tid skal man have i det ministerium til at finde ud af, hvordan man løser disse problemer?

Så siger ministeren: Det er ikke korrekt, at indberetningerne ikke nyttiggøres. Men den holder jo heller ikke vand, for det edb-system, der skal modtage bankers og pensionskassers renteindberetninger og fordele dem på de enkelte skatteydere, er lige præcis ikke udviklet. Ministeren har på grund af besparelser ikke udviklet det system.

Samtidig har han skåret det personale væk, som var følgen af besparelsen, for når man nu havde løst det på edb, så kunne man jo roligt skære personalet væk. Personalet er skåret væk, men nyttiggørelsen af oplysningerne er ikke sket.

Jeg synes da, ministeren skylder den finansielle sektor en begrundelse for, at den har skullet foretage disse indberetninger, som ikke er blevet nyttiggjort. Jeg synes, det i bedste fald er udtryk for, at man gør grin med den finansielle sektor.

Jeg har ikke noget imod, at banker og sparekasser skal opfylde en indberetningspligt, men jeg har noget imod, at indberetningerne ikke bliver anvendt. Så er det Ebberød Bank.

Stavad (S):

Skatteministerens konklusion, som jeg lyttede mig til i besvarelsen her, var, at det, der var os imellem, først og fremmest var et forskelligt syn på størrelsen af den offentlige sektor. Det kan godt være, men det er måske mere, hvad det er for nogle metoder, det er acceptabelt at bringe i anvendelse.

Hvis man ønsker at få reduceret den offentlige sektor og ikke kan skaffe sig normalt politisk flertal for det i folketingssalen, så har skatteministerens opfattelse tilsyneladende været, at man ved ikke at anke de sager, som ministeren efter normal praksis skulle anke, uanset om det har været hr. Anders Andersen eller hr. Lykke-toft, der var skatteminister, eller det var en anden skatteminister, der har siddet i stolen, har kunnet udhule skattegrundlaget. Skatteministeren har ikke foretaget normal regelopfølgning og har anlagt fortolkninger i strid med råd fra eksperter.

Skatteministeren er nu i gang med en massekræ på skatteforvaltningen med den konsekvens, at indtægterne svigter. Og som skatteministeren udtalte til Politiken – jeg tror, det var den 15. februar – vedrørende forskellen imellem skatteprocenterne med hensyn til selskabsskatten, var det udmærket, at man kunne spekulere i det, for det gav et ekstra pres for at få skatterne sænket.

Det kan godt være, at det, der først og fremmest er os imellem, er, at skatteministeren ikke skyr noget middel, uanset skadevirkninger, for at nå det, der er skatteministerens politiske mål: at få reduceret den offentlige sektor.

Skatteministeren forsøgte at skabe det indtryk, at Socialdemokratiet fastholder, uanset hvad der sker, det antal mennesker inden for skatte- og toldområdet, der er i dag. Det ved skatteministeren udmærket ikke er rigtigt. Skatteministeren har undervejs i dette forløb fået mange tilbud fra Socialdemokratiet om at sætte os ned sammen og skabe løsninger og sammenhænge inden for skatteområdet, som der kunne være et bredt flertal bag.

Og i den forbindelse ved skatteministeren udmærket godt, at Socialdemokratiet gang på gang har sagt, at vi ikke ønsker én eneste medarbejder mere på skatte- og afgiftsområdet, end der er behov for, og at vi også tror på, at vi ved en fornuftig planlægning, ved nogen rationalisering, ved nogle omlægninger, ved brug af moderne teknologi kan klare os med færre medarbejdere og endda samtidig få en forbedret ligningskontrol, hvis det sker fornuftigt og sammenhængende. Derfor er det et forkert billede, ministeren forsøger at give.

Når vi har brugt lidt kræfter på at nævne eksempler på folk, der med stor erfaring og mange års anciennitet er blevet sendt ud med få timers varsel og dårligt nok har fået tid til at fjerne personlige ting fra deres skriveborde, er det for det første, fordi vi synes, det er en urimelig behandling, for det andet, fordi der godt kan være behov for den slags mennesker i en omstillingsperiode, og for det tredje, fordi ministeren i øvrigt skal betale dem fuld løn i 3 år og derefter pension.

Og er det ikke også rigtigt, minister, at det ikke bare er dem, som man har skønnet man uden skadevirkninger kunne undvære, der har fået lov at forlade butikken på de vilkår? Er det ikke rigtigt, at et af de mennesker, der nu går på rå-

[Stavad]

dighedsløn, en ikke særlig gammel person, først var udnævnt til chef, men derefter mente, at det kunne være en udmærket idé i stedet for at komme på rådighedsløn og derefter pension? Ministerens iver efter at slippe af med medarbejdere er så stor, at man giver rådighedslønnen, og derefter er man ovre på Finansministeriets konto med udgifterne, og så kalder man det en besparelse.

Er det ikke også en følgerkning af den personalepolitik, som ministeren fører og lægger op til?

Så siger ministeren: Jamen vi har faktisk bevist, at det kan lade sig gøre – færre medarbejdere, bedre kontrolligningsindsats. Han henviser til, at inden for en treårsperiode har man sparet ca. 300 mennesker, helårsstillinger, og at man har fået et øget provenu.

Det svarer sådan set meget nøje til det, vi hele tiden har tilbudt ministeren, nemlig en fornuftig planlægning omkring personaleudviklingen, samtidig med at man investerer i den teknologi, der skal til for at løse problemet.

Hvad er det for en periode, ministeren snakker om? Ja, det er perioden 1987-1989, hvor der for det første er en gennemsnitlig reduktion på 100 årsværk, altså 100 fuldtidsstillinger om året. Og for det andet er der i den pågældende periode investeret massivt i teknologi, i hjælpemidler, som skulle være med til at aflaste nogle manuelle opgaver og give nogle folk frihed til i stedet for at gå ind i andre opgaver.

Hvad er det så, vi står over for her i 1990? Det er, at ministeren får tilført nye opgaver svarende til 740 fuldtidsstillinger. Det er i hvert fald det, det er gjort op til at der er brugt af ressourcer i kommunerne. Derudover skal ministeren afsætte 70 stillinger til øget FEOGA-kontrol, dvs. nye opgaver svarende til 810 fuldtidsstillinger. Og oveni vil ministeren så afskedige eller på anden måde skaffe sig af med 500 medarbejdere, det vil sige, at inden for en periode, der kun er halvt så lang som den, ministeren henviser til, vil han bortskaffe det, der svarer til 1.310 stillinger, samtidig med at han sparer på teknologien, sparer på edb-udviklingen.

Det er også forkert, når ministeren siger, at vi har forsøgt at give det indtryk, at det er Kommunernes Landsforening, der er blevet angivet som kilde til oplysningen om, at det vil koste 200-300 mio. kr. bare som en del af de edb-besparelser. Næh, det er ikke noget, vi forsøger at

angive som kilde. Det er kommentarer på Kommunernes Landsforenings papir, der er givet til Skatteministeriet. Og hvis ikke jeg husker meget fejl, så har vi måske været lidt for ensidige ved kun at nævne Kommunernes Landsforening, idet der på det samme brev-papir også stod Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, så det var samtlige 275 kommuner, der stod bag den oplysning.

Når så ministeren mener at vide, at man nu finder løsninger med kommunerne, så ved jeg da ikke, hvad der foregår. Det eneste, vi har fået oplyst, er, at om de erhvervsrettede registre har der været nogle forhandlinger, har der været fælles udvalgsarbejde.

Hvis ministeren vil se, hvad den kritik rettede sig imod, vil han se, at det specielt var de øvrige områder, kritikken rettede sig imod, og hvor konklusionen var, at det vil koste ligningsprovener i kommunerne.

Summen af de svar, ministeren har forsøgt at give her i folketingsalen, er i hvert fald ikke nogen form for dokumentation for, at de ulykker, vi desværre ser ske i øjeblikket, er luftkasteller. Tværtimod kan vi vel sige, at med de svar, skatteministeren har givet, har han dokumenteret, at hvis tingene foregår i et roligt tempo, hvis man investerer i den teknologi, som er nødvendig, for at man kan lave rationaliseringer, for at man kan lave omstillinger, så er det muligt med færre medarbejdere at hente et øget provener hjem.

Men det, ministeren gør nu, er, at han vil spare det, der svarer til 1.310 fuldtidsstillinger, samtidig med at han sparer på edb, samtidig med at han laver meget store strukturændringer, flytter rundt på folk geografisk, flytter i nye lokaler, sætter folk til at udføre opgaver, som de ikke tidligere har udført, og derfor også skal i gang med store uddannelsesopgaver.

Det er det samlede projekt, som desværre giver et resultat, hvor jeg ikke forstår, at skatteministeren ikke havde haft en interesse i, at vi kunne have sat os ned på et tidligere tidspunkt, hvad vi gang på gang har tilbudt, for at finde fælles løsninger, så at vi kunne få skatteforvaltninger, kunne få en ligning, kunne få en kontrol, som vi kunne være tjent med.

Men det kan da godt være, som skatteministeren siger, at forskellen på os er den forskel, vi ser i størrelsen af den offentlige sektor, at skatteministeren er parat til at bruge ethvert middel

[Stavad]

for at få den ned på den størrelse, som ministeren ønsker, uanset skadevirkninger.

Lykketoft (S):

Jeg har naturligvis ikke meget at føje til hr. Stavads betragtninger andet end at sige til både skatteministeren og de medlemmer, der er tilbage i salen, at hvis man tror, vi synes, det har været morsomt at have denne debat med de mange hårde ord, så tager man fejl.

Jeg har gennem årene haft meget stor respekt for den nuværende skatteministers skattepolitiske kunnen og hans almindelige politiske tæft. Det har jeg for så vidt stadig, men netop på den baggrund synes jeg, at man med så meget større styrke har været tvunget til at fremføre den kritik, vi har fremført i dag, og fremføre den så skarpt.

Den mest velvillige analyse, man overhovedet kan foretage af skatteministerens svar her i dag, er, at der er tale om en mand, der til dels ikke kender og til dels ikke vil kende virkeligheden i sit eget system.

Jeg er ikke enig i skatteministerens forsøg på at vifte det hele hen til en politisk uenighed. Der er selvfølgelig en politisk uenighed og nogle huller i lovgivningen, der ikke er blevet stoppet. F.eks. har den langsommelighed, der har været på akkordområdet, været nævnt. Der er nok klart en forskel i opfattelsen af, hvordan der skal skattelovgives – ikke at beskrive det på den måde, skatteministeren gjorde det – men en forskel og endda en betydelig forskel.

Det, vi især har talt om i dag, er et forskelligt syn på, hvordan man skal forvalte de love, Folketinget har vedtaget, og hvordan man skal behandle sit embedshverv. Det er et spørgsmål om mangelfuld pleje af lovfortolkningen, Kommunernes Landsforenings kritik af den provenudhuling, der sker ved skatteministerens ankepraksis og som følge af den.

Det er en manglende opfølgning af indgåede aftaler, hvor skatteministeren vifter til side vores kritik af de manglende indberetningsløsninger på edb med, at vi har en blind tro på, at sådan noget kan gøres, og at det skal testes godt igennem. Dertil er svaret jo bare: Jamen skatteminister! Det var der en aftale om skulle gøres hurtigst muligt, som blev indgået for 5 år siden i de her dage. Den er ikke blevet fulgt op. Man kunne have lavet de test for længe siden og fået et system til at virke, hvis man ville have sat de

nødvendige administrative ressourcer af til at holde en indgået aftale.

Det er det, der har været en del af vores kritik, plus den almindelige vanrøgt af det administrative system, som vi mener er kommet til udtryk i den måde, man har kørt denne fusion igennem på.

Når vi skal sammenfatte debatten her i dag, så er det min opfattelse, at der er tre retninger her i Tinget.

Den ene er den, der kommer til udtryk i den foreslåede dagsorden. Det er det store mindretal, der har en klar mistillid til skatteministerens måde at beklæde sit embede på, forvalte lovene på, behandle sin administration på.

Så er der en anden retning, og det er hr. Glistrups, som er enig i hver enkelt af pindene i den foreslåede dagsorden, men bare mener, at det skal give anledning til at erklære sin tillid til skatteministeren. Det er det, hr. Glistrup har sagt heroppe fra talerstolen, og det er udtryk for, at der mellem den siddende skatteminister og hr. Glistrup desværre er et alt for stort sammenfald i mening om, hvordan man skal udhule skattegrundlaget og dermed tvinge sig igennem til en nedskæring af den offentlige sektor.

Den tredje retning, der er herinde – det er det meste af resten af Folketinget – er alle dem, der tror, at det simpelt hen ikke kan være rigtigt, at det står så skralt til, som vi har beskrevet det. Alle dem vil jeg opfordre til meget nøje at følge det videre forløb i Skatteministeriet. Så vil de forstå og erkende, at vi har været meget afdæmpet i vores ordvalg i dag.

Jens Thoft (SF):

Jeg skal ikke gøre debatten så forfærdelig meget længere, men gå direkte til konklusionen: Skatteministerens handlemåde er udtryk for regelret antiparlamentarisme. Ministeren ved godt, at en række af de ting, han har gennemført, ville han aldrig nogen sinde kunne være kommet igennem med i Folketinget.

Det er ministerens formål at skære de offentlige udgifter ned. Det er jeg uenig med ministeren i, men det er hans ret. Men det er ikke ministerens ret administrativt og uden om Folketinget at ødelægge skattegrundlaget, omfortolke lovgivningen og sikre skattelettelser til tilfældige. Det er virkningen af ministerens administration.

[Jens Thoft]

Det er regelret antiparlamentarisme, og hvis ikke det skulle nedkalde en mistillidsdagsorden over ministerens syndige hoved, så har jeg svært ved at se, hvad der så skulle kunne nedkalde en mistillidsdagsorden.

Jeg synes, det er beklageligt, at vi har siddende en minister, hvis vigtigste opgave det er at sørge for, at der kommer penge i kassen, men som ser det som sin vigtigste opgave at bore flest mulige huller i statskassen. Det er en uhenigtsmæssig form, det er en uretfærdig form, det er en tilfældig form, og det er en form, som først og fremmest fjerner den folkelige og nødvendige forståelse for, at nok skal vi betale ganske meget i skat, men de andre kommer også til at betale.

I forvejen er det sådan – det har jeg kritiseret før; det er ikke bare skatteministeren, der skal have det hældt i hovedet, det gælder såmænd også hans forgænger – at der i vores skattesystem er ganske mange huller. Det betyder, at de smarte slipper billigere end de hæderlige.

Jeg har også foreslået, at vi skulle genindføre skattebøgerne, for at de hæderlige dog fik den sociale hæder, det er at betale skat.

Men det, ministeren er i gang med, går langt dybere end blot det, at der er huller: Ministeren fjerner grundlaget for vores skattelovgivning. Ministeren fjerner grundlaget for den nødvendige forståelse for den måde, man i kongeriget Danmark opkræver penge på.

Ministeren kan naturligvis ligesom hr. Glistrup mene, at sådan skal det også være, men det må ministeren så gå til Folketinget med og få gennemført af et flertal. Men det er ikke den vej, ministeren har valgt at gå. Ministeren har valgt at sidde hjemme i sit ministerium og lave disse fiddelifutstreger uden om Folketinget, og det er regelret antiparlamentarisme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne erindre om, at afstemningen om forslaget om motiveret dagsorden finder sted i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Valg til Rigsretten af 15 medlemmer og 2 stedfortrædere for hver af disse for tiden 18. maj 1990 – 17. maj 1996.

(Jf. tidenden sp. 8886).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 96 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Fremskridtspartiet, Det Radikale Venstre, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti;
en gruppe på 80 medlemmer: Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti.

Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppernes indstilling, vil blive opslået i medlemmernes læseværelse og optaget i Folketingstidende.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 29. maj 1990, kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.27